

---

sAMkhyatattvavivechanam

ஸாங்க்²யதத்த்வவிவேசநம்

Document Information

Text title : sAMkhyatattvavivecanam

File name : sAMkhyatattvavivecanam.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Transliterated by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Proofread by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Source : sAnkhyasaNgrahaH 1918

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ஸாங்க்யதத்த்வவிவேசநம்

॥ ஸ்ரீஷிமாநந்த³விரசிதம் ॥

ரகு³நந்த³நஸு³தே³நே³மிஷ்டிகாபுரவாஸிநா ।
காந்யகு³பி³ஜத்³விஜாக்³ர்யேண ஷிமாநந்தே³ந தந்யதே ॥ 1 ॥
ஸாங்க்யோபஜ்ஞ நமஸ்து⁴ப்யம் கபிலாய மஹாத்மநே ।
பஞ்சவிம்ஸதிதத்த்வாநாம் தத்த்வஜ்ஞாநப்ரவர்தக: ॥ 2 ॥
து:க²த்ரயாபி⁴பூ⁴தஸ்ய ஸாந்திர்மே ஸ்யாத் குதஸ்த்விஹ ।
ததோ²பதி³ஸ ஜந்மாதி³ யதா² ந ஸ்யாத் க்ரு³பாநிதே⁴ ॥ 3 ॥
ஏவம் ப்ரு³ஷ்டோ முநி: ப்ராஹ நிர்விண்னய க்ரு³பாநிதி:⁴ ।
பஞ்சவிம்ஸதிலூத்ராணி வ்யாக்யாதாநி மஹாத்மபி:⁴ ॥ 4 ॥
ப³ப³ந்து:⁴ கவய: காவ்யே வ்யாசிக்²யு: கவய: பரே ।
ஸாங்க்யஸாஸ்த்ரஸ்ய யாதா²ர்த்யம் ததே³வேத³ம் விவிச்யதே ॥
ஷிமாநந்தே³ந மந்தே³ந குக்ஷிம்ப⁴ரிஸதாதி³நா ॥ 5 ॥

அஷ்டௌ ப்ரக்ரு³தய: ॥ 1 ॥

ப்ரக்ரு³திர்பு³த்³யஹங்காரௌ தந்மாத்ரைகாத³ஸேந்த³ரியம் ।
பூ⁴தாநி சேதி ஸாமாந்யாச்சசூர்விம்ஸதிரேவ தே ॥
ஏதேஷ்வேவ த⁴ர்மத⁴ர்மயபே⁴தே³ந கு³ணகர்மஸாமாந்யாநாமந்த்ர்பா⁴வ: ।
ப்ரக்ரு³தித்வம் ச ஸாக்ஷாத்பரம்பரயாகி²லவிகாரோபாதா³நத்வம் ।
வ்யுத்பத்திஸ்து ப்ரக்ரு³ஷ்டா பரிணாமரூபா ஆக்ரு³திரஸ்யா இதி । ஸா ச
ஸாம்யாவஸ்த²யோபலக்ஷிதஸுத்தவாதி³த்³ரவ்யத்ரயரூபா । ஸாம்யாவஸ்தா²
ச ஸாந்தகோ⁴ரமுடா⁴தி³ரூபாணமபி அஸமுதா³யவத்³ரூபத்வேபி
அதிஸயை: ஸமுதா³யவத்³பி⁴ரவிரோதே⁴ந வர்தமாநத்வம் ஸாமாந்யாத்மநா
கு³ணபா⁴வோ⁵திஸயாத்மநா ப்ராதா⁴ந்யம் விஸேஷாத்மநா வைஷம்யமித்த்யதோ

ந்யூநாதிகபாவேநாஸம்ஹதாவஸ்தா²சகார்யாவஸ்தே²தி யாவத் | மஹதா³தி³கம்
 து கார்யஸத்த்வாதி³கம் ந கதா³ப்யகார்யாவஸ்த²ம் ப⁴வதீதி தத்³வ்யாவ்ரு³த்தி: |
 வைஷம்யாவஸ்தா²யாமபி ப்ரக்ரு³தித்வஸித்³த⁴யே உபலக்ஷிதமித்யுக்தம்
 ஸத்த்வாதி³கு³ணவதீ ப்ரக்ரு³தி: ஸத்த்வாத்³யநதிரிக்தத்த்வாத் ததா² ச ஸூத்ரம்
 ஸத்த்வாத்³நாமதத்³த⁴ர்மத்வம் தத்³ரூபத்வாதி³தி ஸத்த்வாத்³நாம் ப்ரக்ரு³திஸ்வரூபத்வம்
 ந து ப்ரக்ரு³தித்⁴ர்மத்வம் | கு³ணேப்⁴ய ஏவ ஸர்வகார்யோபபத்தௌ
 தத்³ந்யப்ரக்ரு³திகல்பநாவையர்த்²யாத் | ஸூத்ரபா⁴ஷ்யாப்⁴யாமபி
 ததோ²க்தத்வாத் | யத்து ப்ரக்ரு³தே³கு³ண இதிவத் வநஸ்ய வ்ரு³க்ஷா இதிவத்
 வ்யஷ்டிஸமஷ்ட்யபி⁴ப்ராயேணேதி ஸத்த்வம் ரஜஸ்தம இதி ப்ரக்ரு³தே³ரப⁴வந் கு³ண
 இதி ச ந ஸத்த்வாத்³நாம் ப்ரக்ரு³திகார்யத்வவசநம் கு³ணநித்யதாவாக்யவிரோதே⁴ந
 மஹத்தத்த்வகாரணீ⁴தகார்யஸத்த்வாதி³பரம் | மஹதா³தி³ஸ்ரு³ஷ்டி³கு³ணவைம்யாத்
 |

தச்ச ஸஜாதீயஸம்வலநேந கு³ணந்தரவ்யாவ்ரு³த்தப்ரகாஸாதி³ப²லோபஹித:
 ஸத்த்வாதி³வ்யவஹாரயோக்³ய: பரிணாம இதி ஸத்த்வாதி³வ்யவஹாரோ வைஷம்ய
 ஏவேத்யாஹ
 ஸ்ருதி: யதா² தம ஏவேத³மக்³ர ஆஸீத் தத்பரே ஸ்யாத் பரேணேரிதம் விஷமத்வம்(1)
 ப்ரத்யயாத்³வை ரஜஸோ(2) ரூபம் தத்³ரஜ: க²ல்வீரிதம் விஷமத்வம் ப்ரத்யயாத்³வை
 ஸத்த்வஸ்ய(3) ரூபமிதி ஸத்த்வாதி³த்ரயம் ச ஸத்த்வாதி³ஸ்வரூபமிதி
 ஸத்த்வாதி³த்ரயம் ச ஸுக²ப்ரகாஸலாக⁴வப்ரஸாதா³தி³கு³ணகதயா
 ஸம்யோக³விபா⁴கா³தி³மத்தயாநாஸ்ரிதத்வோபாதா³நத்வாதி³நா த்³ர்வ்யத்வே⁵பி
 புருஷோபகாரத்வாத் புருஷப³ந்த⁴கத்வாச்ச கு³ணஸப்³தே³நோச்யதே
 இந்த்³ரியாதி³வத் கு³ணநாம் ஸுக²து:³கமோஹாத்மகப்ரவாத்³ஸ்து
 த⁴ர்மத⁴ர்மயபே⁴தாத்³ மநஸ: ஸங்கல்பாத்மகத்வவத் தத்ர ஸத்த்வம்
 ஸுக²ப்ரஸாத்³ப்ரகாஸாத்³யநேகத⁴ர்மகமபி ப்ரதா⁴நதஸ்து ஸுகாத்²மகமுச்யதே |
 ஏவம் ரஜோ⁵பி து:³க²காலுஷ்யப்ரவ்ரு³த்தயாத்³யநேகத⁴ர்மகம் ப்ராதா⁴ந்யதஸ்து
 து:³காத்²மகமுச்யதே | ஏவம் தமோ⁵பி மோஹாவரணஸ்தம்⁴நாத்³யநேகத⁴ர்மகம்
 ப்ராதா⁴ந்யதஸ்து மோஹாத்மகமுச்யதே | ஸதோ பா⁴வ: ஸத்த்வம் த⁴ர்மப்ராதா⁴ந்யேநோத்தமம்
 புருஷோபகாரணம் ராக³யோகா³த்³ரஜோ மத்⁴யமம் | தமோத⁴ர்மாவரணயோகா³த்³த⁴மம்
 ஸத்த்வாத்³ந்யஸங்க²யவ்யக்தய: ப்ரதிக்ஷணபரிணமித்வாத் லகு⁴த்வாதி³த⁴ர்மரைந்யோந்யம்
 ஸாத⁴ர்மயம் வைத⁴ர்மயம் ச கு³ணநாமஸங்க²யாதமிதி ஸூத்ராத் |
 ஏகதா³நேகபுருஷாதி³ஸ்ரு³ஷ்டி³ஸ்ரவணச்ச ஏகைகவ்யக்தித்வே விபு⁴த்வம் ஸ்யாத்
 ததா² ச ஸம்யோக³வைசித்³ர்யாபா⁴வாத்³நந்தவைசித்³ர்யம் கார்யாணம் ந ஸ்யாத் |

த³ர்வ்யாந்தரஸ்யாவச்சே²த³கீபூ⁴தஸ்யாபா⁴வாச்ச | தஸ்மாத்³ஸங்க்யாதாந்யேவ
ஸத்த்வாதீ³நி த்ரித்கவகத²நம் து விபா⁴ஜகோபாதி⁴த்ரயே²ணவ வைஸேஷிகாணம்
நவத³ர்வ்யவசநவத் ஸத்த்வாதீ³நி ச யதா²யோக³யமணுவிபு⁴பரிமாணகாநி இதரதா²
ரஜஸஸ்சலஸ்வபா⁴வத்வவசநநிரோத⁴ ஸ்யாத் | ஆகாஸகாரணஸ்ய விபு⁴த்வௌசித்யாத்
ஸர்வகாரணத்³ர்வ்யவிபு⁴த்வே கார்யபரிச்சே²தா³ஸம்ப⁴வ இதி ||

ஸப்த³ஸ்பர்ஸவிஹீநம் தத்³ரூபாதி³பி⁴ரஸம்ஹதம் |
த்ரிகு³ணம் தஜ்ஜக³த்யோநிரநாதி³ப்ரப⁴வாப்யம் ||

இத்யாத்³யுக்தேந்ர பரமாண்வாதா³வந்தர்பா⁴வ: ப்ரக்ரு³தேரிதி |
அதை²வமபி ப்ரக்ரு³தேரணுவிபு⁴ஸாதா⁴ரணஸத்த்வாத்³யநேகவ்யக்திரூபத்வே
அபரிச்சி²ந்நத்வகைத்வாக்ரியத்வஸைத்³தா⁴ந்தக்ஷதிரிதி சேந்ந
காரணத்³ர்வ்யத்வஸ்வரூபப்ரக்ரு³தித்வேநைவாபரிச்சி²ந்நத்வவசநாத்³க³ந்த⁴த்வேந
க³ந்தா⁴நாம் ப்ரு³தி²வீவ்யாபகதாவத் ஆகாஸாதி³ப்ரக்ரு³தீநாம் விபு⁴த்வேநைவ
ப்ரக்ரு³திவிபு⁴த்வஸித்³தா⁴ந்தோபப்தேஸ்ச | ததா² புருஷபே⁴தே³ந ஸர்க³பே⁴தே³ந
ச பே⁴தா³பா⁴வஸ்யைவ ஏகஸப்த³தா³ர்த²த்வாத் | அஜாமேகாமிதிஸ்ருதேஸ்ததா²வக³மாத்
|

ததா²த்யவஸாயோ⁵பி⁴மாநாதி³க்ரியாராஹித்யஸ்யைவாக்ரியஸப்தா³ர்த²த்வாதி³த்யந்யதா²
ஸ்ருதிஸம்ரு³தித்யுக்தஸ்ய ப்ரக்ரு³திக்ஷோப⁴ஸ்யாநுபப்தேரிதி | தத்ராயம் ப்ரயோக³
ஸுக²து:³க²மோஹாத்மகமஹதா³தி³கார்யம் ஸுக²து:³க²மோஹாத்மகத்³ர்வ்யகார்யம்
ஸுக²து:~³க²மோஹாத்மகத்வாத் வஸ்த்ராதி³கார்யஸ்யாவதி³தி ப்ரக்ரு³தௌ
ப்ரமாணம் |

பா³ஹ்வஸ்துஷு ஸுகா²தி³கமுத்தமத்வாதி³கமேவ க⁴டரூபமிதிவச்சந்த³நஸுக²ம்
ஸ்தா³ஸுக²மித்யாதி³ப்ரத்யயாச்சேதி தி³க் |

அவ்யக்தபு³த்³த்யஹங்காராஸ்தந்மாத்த்ராணம் ச பஞ்சகம் |
அஷ்டௌ ப்ரக்ரு³த்யஸ்த்வேதா: ஸப்த ச வ்யக்ததாமியாத் ||

அவ்யக்தப்ரக்ரு³திஜந்யத்வாத் அவ்யக்தாநீதி சோச்யதே |
வ்யஜ்யந்தே ச யதா² லோகே க⁴டா³த்யா ந ததா² ஹி தத் ||

அவ்யக்தம் ப்ரக்ரு³திர்மாயா ப்ரதா⁴நம் ப்³ரஹ்ம காரணம் |
அவ்யாக்ரு³தம் தம:புஷ்பம் க்ஷேத்ரமக்ஷரநாமகம் ||

ப³ஹுதா⁴த்மகாதி³நாமாநி தஸ்யாமீ தே ஜகு³ர்பு³தா:~⁴ |
வ்யஜ்யதே நேந்த³ரியையஸ்மாத்³வ்யக்தமத உச்ச்யதே |

அநாதி³மத்யநித⁴நாந்நிரங்க³த்வேந தத் ததா² ||

ததே³வாஹ ஸ்ருதி: |

அஸப்த³மஸ்பர்ஸமரூபமவ்யயம்

யதா² ச நித்யம் ரஸக³ந்த⁴வ்ரஜிதம் |

அநாதி³மத்யம் மஹத: பரம் த்⁴ருவம்

ப்ரதா⁴நமேதத் ப்ரவத³ந்தி ஸூரிய: || இதி

தஸ்மாத்³விங்க³கம் ஸூக்ஷமம் ததா² ப்ரஸவத⁴ர்மிகம் |

ஏகம் ஸாதா⁴ரணம் தத்ர கார்யம் கஸ்யாபி நேதரே ||

பு³த்தி⁴ர்மஹாந் மனோ ப்³ரஹ்மா மதி: க்யாதிரபூர்வகம் |

ப்ரஜ்ஞா பூ⁴தி⁴ர்⁴தி⁴ர்ஜ்ஞாநம் ஸந்ததி: ஸ்ம்ரு⁴திரித்யபி ||

ஹைரண்யக³ர்⁴யா பு³த்தே⁴ஸ்து மஹதோ நாம ஸூசிதம் |

கு³ணே⁴ய: க்ஷா⁴யமாணே⁴யஸ்த்ரயோ வேதா³ விஜ்ஜ்ஞிரே ||

ஏகா மூ⁴ர்த்திஸ்த்ரயோ தே³வா ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுமஹேஸ்வரா: | இதி

விஷ்ணுரேவாதி³ஸர்கே³ஷு ஸ்வயம்பூ⁴ர்⁴வதி ப்ரபு: ||

அத்ர ஸத்த்வாத்³யம்ஸத்ரயேண மஹதோ தே³வதாத்ரயோபாதி⁴த்வாத்³விவேகேந திஸ்ர இதி |

ஸாத்³விகாம்ஸாத் ப்ரதா⁴நாத் து மஹத்தத்த்வமஜாயத இதி மஹத்த்வஸ்ய ப்ராதா⁴ந்யேந

சாத்⁴யவஸாயோ வ்ரு⁴த்திர்மஹத³ஹங்காரமநஸ்த்ரிதயாத்மகஸ்யாந்த:கரணவ்ரு⁴க்ஷஸ்ய

மஹத்தத்த்வம் ப்³ஜாவஸ்தா² தது³க்தம் ஸாங்க்யஸூத்ரே இத³மேவ மஹத்தத்த்வம்ஸதோ

ரஜஸ்தம:ஸம்பே³தே³ந பரிணதம் ஸத் வ்யஷ்டிஜீவாநாமுபாதி⁴ரத⁴ர்மாதி³யுக்³தம்

க்ஷா³த்³ரமபி ப⁴வதி மஹது³பராகா³த்³விபரீதமிதி |

மஹதஸ்த்ரிகு³ணஸ்வரூபத்வாத்³தே³ஹஸ்ய தே³ஹிநா காலரூபவிஷ்ணுநா

க்ஷா⁴யத்³ஸாயாம் கு³ணரூபோபாதி⁴ப்ராதா⁴ந்யாத்³விவேகே ப்³ரஹ்மவிஷ்ணுஸிவத்வம்

தத்ர மஹாந் ஸூ³ஷுப்த்யபி⁴மாநீ ஸிவஸ்தது³பாதி⁴ஸ்தம:கார்யரூபீ தத்ர

ஸ்வப்நாபி⁴மாநீ விஷ்ணுஸ்தது³பாதி:⁴ கார்யஸத்த்வம் தத்ர ஜாக்³ரத³பி⁴மாநீ

ப்³ரஹ்மா தது³பாதி:⁴ கார்யரஜ: தத்ர ஸமுதா³யஸமுந்நயநந்யாயேந

ஸமஷ்டே⁴ர்⁴வ்யஷ்ட்யநந்யத்வாந்மஸகாதி³ரபி விஷ்ணுரேவேதி பா⁴வ: | ஸ்ரு⁴ஷ்டிஸ்து

மஹதா³தி³க்ரமேணவ ந து பூ⁴தாதி³க்ரமேணேதி ||

ஸா ச கௌர்மே

பூதாதி³ஸ்து விசுர்வாண: ஸப்³த³மாத்ரம் ஸஸர்ஜ ஹ |

ஆகாஸஸுஷிரம் தஸ்மாது³த்பந்நம் ஸப்³த³லக்ஷணம் ||

ஆகாஸம் து விசுர்வாண: ஸ்பர்ஸமாத்ரம் ஸஸர்ஜ ஹ |

வாயுருபத்³யதே தஸ்மாத்தஸ்ய ஸ்பர்ஸோ கு³ணே மத: || இத்யாதி³

நந்வேவம் சேதா³காஸாதி³நாம் கேவலம் விசுரு³தித்வம் கத²ம் தத்ர ஆகாஸாதி³நாம்
ஸ்பர்ஸாதி³தந்மாத்ரேஷு அஹங்காரோபஷ்டம்⁴ப⁴மாத்ரேண காரணத்வஸ்ய
புராணாதி³ஷெலித்தத்வாத்

|

ந புமாந் ஸ்தா²ணுரேவாயம் பு³த்³தி⁴ரத்⁴யவஸாயிநீ |

புருஷாதி⁴ஷெடி²தாத் ஸர்வக³தாஜ்ஜாதா ப்ரதா⁴நதா ||

சிச்ச²க்திர்யாத்³ரு³ஸீ தாத்³ரு³க்³ வ்ரு³த்தி: ஸத்த்வவிமிஸ்ரிதா |

ரஜோகு³ணஸ்வருபா யத் த்ரிவ்ரு³த்கரணத: ஸ்ருதே: ||

ஜ்ஞாநம் த⁴ர்மஸ்ச வைராக்³யமைஸ்வர்யம் ஸத்த்வதோ ஹ்யமீ |

அநைஸ்வர்யமவைராக்³யமத⁴ர்மோ⁵ஜ்ஞாநமேவ து ||

தமஸஸ்சாபி தே ஜ்ஞேயா பு³த்³தே⁴ர்⁴பே⁴தா³ இதீரிதா: |

ஜ்ஞாநம் தத்த்வாவபோ³தோ⁴யம் த⁴ர்ம: ஸ்ருத்யுக்தபாலநம் ||

வைராக்³யமர்தா²நாஸக்திரைஸ்வர்யமணிமாதி³கம் |

தத்தத்³விபர்யயே²ணவ தாமஸம் தச்சதுஷ்டயம் ||

ஜ்ஞாநேந மோக்ஷா த⁴ர்மேண க³திருர்த்⁴வா ப⁴வேதி³தி |

வைராக்³யேநாக்ஷரஸ்ய ஐஸ்வர்யே²ணஹதா க³தி: ||

ஏவமேஷாஷ்டதா⁴ ஸக்திர்வ்யாக்²யாதா பு³த்³தி⁴ஸம்ஜ்ஞிதா |

ப்ரதா⁴நவிக்ரு³திஸ்த்வேஷாஹங்காரப்ரக்ரு³திஸ்ச ஸா ||

மூலப்ரக்ரு³திரித்யாதி³ கவிபி⁴ஸ்ச நிருபிதம் |

ஏகோ⁵ஹங்கார இத்யேதஜ்ஜிஜ்ஞாஸா சேத்³விபா⁴வய ||

யோ⁵ஹம்ஸப்³த³ம் கரோத்யேஷ அபி⁴மாந இதி ஸ்ம்ரு³த: |

ஸ்ப்ரு³ஸே⁵ஹம் ரஸயே வாஹம் ஸ்வாமீ சாஹம் மயா ஹ்ரு³த: ||

இத்யாதி³ நாம யஸ்யாஸீத்தஸ்ய பே⁴தா³ அமீ ஸ்ரு³ணு |

வைகாரிகஸ்தைஜஸோ⁵பி பூ⁴தாதி:³ ஸாநுமாநக: ||

நிரநுமாநஸ்ச பஞ்சைதே பே⁴தா³ஸ்தஸ்ய ப்ரகீர்த்திதா: |
 வைகாரிக: ஸாதத்தவிகோ⁵யம் பூ⁴தாதி³ஸ்தாமஸ: ஸம்ரு²: ||
 தைஜஸோ ராஜஸோ ஜ்ஞேயஸ்தஸமா³த் தந்மா³த்ரபஞ்சகம் |
 ஏகாத³ஸேந்த³ரியக³ண: ஸாதத்தவிகாத³பி⁴ஜாயதே ||
 தே³வதாஸ்தவபி⁴மாநிந்யஸ்தைஜஸாத³பி சோச்யதே |
 ததே³வ கத²மேவம் சேத் த்ரிவரு³த்தகரணஹேதுத: ||
 ஸப்³த³தந்மா³த்ரமித்யேதத் ஸப்³த³ ஏவோபலப்⁴யதே |
 ந தூதா³த்தநிஷாதா³தி³பே⁴த³ஸ்தஸ்யோபலப்⁴யதே ||
 ஸ்பர்ஸதந்மா³த்ரமேவைதத் ஸ்பர்ஸ ஏவோபலப்⁴யதே |
 ந து ஸீதம்ரு³து³த்வாதி³விஸேஷஸ்தஸ்ய லப்⁴யதே ||
 ரூபதந்மா³த்ரமேவம் வை ரஸதந்மா³த்ரமப்யத² |
 க³ந்த⁴தந்மா³த்ரமேதேஷு விஸேஷோ நோபலப்⁴யதே ||
 தந்மா³த்ராண்யவிஸேஷாணி ஸு³க்ஷமபூ⁴தாநி சோச்யதே |
 போ⁴க்³யாநி ஸாந்தகோ⁴ராநி ப்ரக்ரு³த்யா⁵ணவ ஏவ ச ||
 குர்வத்³ரூபாத் ப்ரக்ரு³தய: ஸங்க²யயா⁵ஷ்டெள ப்ரகீர்த்திதா: ||

ஷோட³ஸ விகாரா: || 2 ||

ஏகாத³ஸைவேந்த³ரியாணி மஹாபூ⁴தாநி பஞ்ச ச |
 விகாரா: ஷோட³ஸைவைதே ந து ப்ரக்ரு³திதாஜு³ஷ: ||
 ஸ்ரோத்ரம் த்வக் சக்ஷுஷீ ஜிஹ்வா க்⁴ராணம் ஜ்ஞானேந்த³ரியம் த்வித³ம் |
 வாக்பாணிபாயுபஸ்த²பாதா: ³ கர்மேந்த³ரியம் மதம் ||
 ஸ்வம் ஸ்வம் கர்ம ப்ரகுர்வந்தி ஜ்ஞாநம் சேதி யதை²ஷிதம் |
 உப⁴யாத்மகம் மநஸ்சைவ ஸங்கல்பாதி³ஸ்வரூபவத் ||
 கரணநீந்த³ரியாணீதி வைகாரிகமயம் ரய: |
 பதா³நி நியதாநீத்யக்ஷாணீத்யபி⁴தீ⁴யதே ||
 ப்ரு³தி²வீஜஸ்தேஜாம்ஸி வாயுராகாஸ இத்யபி |
 மஹாபூ⁴தாநி பஞ்சைவ தா⁴ரணாத³யுபகாரத: ||

ஆப: ஸங்க்யரஹபாவேந சதுர்ணமுபகாரிகா: |

தேஜ: பாசகபாவேந வாயுர்வஹநபாவத: ||

ஸப்தாதிபஞ்சகுணவத்ப்ருத்வீ பஞ்சகுண மதா |

ஆப: ஸப்தாதிஸஹிதா: கந்தேந ரஹிதாஸ்ததா² ||

தேஜ: ஸப்தஸ்பர்ஸவத் ரூபவத் ஸ்வஸநே புந: |

ஸப்தஸ்ச ஸ்பர்ஸ இத்யேவமாகாஸே ஸப்த ஏவ து ||

ந து விக்ரஹபூதாநி விஸேஷாக்ருத்யஸ்ததா² |

விகாரா: ஸாந்தகோராக்யமூடா: த்ரிவிதகீர்த்திதா: ||

புருஷ: || 3 ||

புரி ஸயநாத் ப்ரமாணத் பூரணத் புருவ்ருத்தித: |

ஸ சாநாதி: ஸர்வகதஸ்சேதநோ நிர்குணோ஽பர: ||

த்ரஷ்டா போக்தா க்ஷேத்ரவிதமலோ஽ப்ரஸவதர்மக: |

ஸூக்ஷமோ நித்யோ ஹ்யநாதிஸ்த்வமத்யநிதனோ஽பி ஸ: ||

ஸர்வமாப்தமநேநேதி தஸ்மாத் ஸர்வகதஸ்து ஸ: |

ஸுகோ²பலப்திமத்தவாச்ச சேதநோ நிர்குணஸ்ததா² ||

ஸத்த்வாதி³குணராஹித்யாத் பர: பரதயா ஸம்ருத்: |

த்ருஸ்யப்ரக்ருதிஸம்பந்தாத் த்ரஷ்டா போக்தா஽நுபாவநாத் ||

க்ஷேத்ரே குணகதம் வேத்தி க்ஷேத்ரஜ்ஞு இதி கீர்த்தித: |

ஸூபாஸூபாதி³ஸம்ஸர்கா³பாவாத்³மல ஈஷ்யதே ||

நிர்³ஜ்வாத் ப்ரஸூதே ச நேத்யப்ரஸவதர்மக: |

நிரங்கத்வாதீந்த்ரியத்வாத் ஸூக்ஷமோ நித்ய: ஸதா³தநாத் ||

ஏவம் ஸாங்க்ய: ஸ புருஷோ வ்யாக்யாத: பூர்வஸூரிபி: |

ஜீவோ ஜந்து: புமாநாத்மா புருஷ: பூஜகோ நர: ||

க்ஷேத்ரஜ்ஞுஸ்சாக்ஷர: ப்ராண: கோய ஏஷ: ஸ ஜ்ஞுஸ்ததா² |

அஜ ஏதாநி நாமாநி ஸாங்க்யே புருஷஸம்ஜ்ஞிதே ||

ஏவம்,

பஞ்சவிம்ஸதிதத்த்வஜ்ஞோ யத்ர குத்ராஸ்ரமே ரத: |

முண்ட³ ஜட² ஸிகீ² வாபி முச்யதே நாத்ர ஸம்ஸய: ||

அயம் கர்தா⁵த²வா⁵கர்த்தா புருஷ: ப்ரக்ரு³தே: பர: |

ஸூபா⁴ஸூபா⁴நி கர்த்தா சேத் குர்யாத்³வ்ரு³த்தித்ரயம் விநா ||

லோகத்³ரு³ஷ்டகு³ணநாம் சேத் கர்த்ரு³தா தர்மிதா கத²ம் ||

ஸாஹித்யம் யமநியமநிஷேசநப்ரஸங்க²யாநாத் |

ஜ்ஞாநைஸ்வர்யவிகாரப்ரகாஸநே ஸாத்த்விகீ வ்ரு³த்தி: ||

ரா³:³ க்ரோதோ⁴ லோப:⁴ பரபரிவாதோ³ நிந்தா³ துஷ்டி: |

விக்ரு³தா³க்ரு³தபாருஷ்யம் ப்ரக்²யாதைஷா ரஜோபு³த்தி:⁴ ||

உந்மாத³மத³விஷாதா³ நாஸ்திக்யம் ஸ்த்ரீப்ரஸங்கி³தா |

நித்³ராலஸ்யம் நைர்க்⁴ரு³ண்யம் த்வஸௌசமிதி தாமஸீ வ்ரு³த்தி: ||

ஏதத்³வ்ரு³த்தித்ரயம் த்³ரு³ஷ்டவா கு³ணநாம் கர்த்ரு³தா⁵த²வா |

அகர்தா புருஷ: ஸித்³த⁴ இதி ஸித்³தா⁴ந்த இஷ்யதே ||

ப்ரவர்த்தமாநப்ரக்ரு³தேரிமாந் கு³ணந்

ரஜஸ்தமோப்⁴யாம் விபரீதத்³ர்ஸநாத் |

ஆத்மாநமாச்சா²த்³ய ஸ ஆத்மநே தத்³

அஹங்கரோமீத்யபு³தோ⁴வமந்யதே ||

பா³லாக்³ரகுக்ஷீகரணஸமர்த:²

ஸர்வம் மயேத³ம் க்ரு³தமித்யமந்யத |

உந்மத்தவத்³பா⁴வ்யத இத்யபோ³த:⁴

அஹோ விதே⁴ பண்டி³தமாநிந: க: ||

தது³க்தம் கீ³தாஸு

ப்ரக்ரு³தே: க்ரியமாணநி கு³ண: கர்மாணி ஸர்வஸ: |

அஹங்காரவிமூடா⁴த்மா கர்தா⁵ஹமிதி மந்யதே ||

அநாதி³த்வாந்நிர்கு³ணத்வாத் பரமாத்மா⁵யமவ்யய: |

ஸரீரஸ்தோ²ஸ்பி கௌந்தேய ந கரோதி ந விப்யதே ||

ப்ரக்ரு³த்யைவ ச கர்மாணி க்ரியமாணநி ஸர்வஸ: |

ய: பஸ்யதி ஸுதா³ஸ்த்மாநமகர்தாரம் ஸ பஸ்யதி || இத்யாதி³ |

ஸ ஏக: புருஷ: கிம் வா நாநேதி ச விசாரய |

ஸுக²து³க²மோஹஸங்கரவிஸூத்³த⁴ஜந்மமரணநாம் |

நாநாத்வாத் புருஷப³ஹுத்வம் ஸித்³த⁴ம் லோகாஸ்ரமவர்ணபே⁴தா³ச்ச ||

யத்³யேக: புருஷ: ஸ்யாத்³ பு³த்³தி⁴ஹாநி: ப்ரஸஜ்யதே |

ஏகஸ்மிந் ஸுகி²தே ஸர்வே ஸுகி²ந: ஸ்யுரத: பரம் |

ஏகஸ்மிந் து:³கி²தே ஸர்வே து:³கி²தா: ஸ்யுரிதி க்ரமாத் ||

அதோ ப³ஹுத்வம் ஸம்ஸித்³த⁴ம் ப³ஹவ: புருஷா: ஸம்ரு³தா: |

ஆக்ரு³திக³ர்பா⁴ஸயபா⁴வஸங்க³திஸரீரவிபா⁴கா³ல்விங்க³ப³ஹுத்வாத் ஸாங்க்யாசார்யா:

கபிலாஸுரிபஞ்சஸிக²பதஞ்ஜலிப்ர⁴ரு³தய: புருஷப³ஹுத்வம் வர்ணயந்தி |

வேத³வாதி³ந ஆசார்யா ஹரிஹரஹிரண்யக³ர்ப⁴வ்யாஸாத³ய ஏகமாத்மாநம், ததா² ச

ஸ்ருதி: |

புருஷ ஏவேத³ம் ஸர்வம் யத்³பூ⁴தம் யச்ச பா⁴வ்யம் |

உதாம்ரு³தத்வஸ்யேஸாநோ யத்³ந்யேநாதிரோஹதி |

ததே³வாக்³நிஸ்ததா³தி³த்யஸ்தத்³வாயுஸ்தது³ சந்த³ரமா: ||

ததே³வ ஸாக்ரம் தத்³ப³ரஹ்ம தா ஆப: ஸ ப்ரஜாபதி: |

ததே³வ ஸத்யமம்ரு³தம் ஸ மோக்ஷ: ஸா பரா க³தி: ||

தத³க்ஷரம் தத்ஸவிதுர்வரேண்யம் யஸ்மாத் பரம் நாபரமஸ்தி கிஞ்சித் |

யஸ்மாந்நாணீயோ ந ஜ்யாயோ⁵ஸ்தி கிஞ்சித் ||

வ்ரு³க்ஷ இவ ஸ்தம்போ⁴ தி³வி திஷ்ட²த்யேக: தேநேத³ம் பூர்ணம் புருஷேண |

ஸர்வத: பாணிபாத³ம் தத் ஸர்வதோ⁵க்ஷிஸிரோமுக²ம் ||

ஸர்வத: ஸ்ருதிமல்லோகே ஸர்வமாவ்ரு³த்ய திஷ்ட²தி |

ஸர்வேந்த³ரியகு³ணாபா⁴ஸம் ஸர்வேந்த³ரியவிவர்ஜிதம் ||

ஸர்வஸ்ய பஸூமீஸாநம் ஸர்வஸ்ய ஸரணம் மஹத் |

ஸர்வத: ஸர்வஸத்த்வாநி ஸர்வாத்மா ஸர்வஸம்ப⁴வ: ||

ஸர்வம் விலீயதே யஸ்மிந் தத்³ப³ரஹ்ம முநயோ விது:³ |

ஏக ஏவ ஹி பூ⁴தாத்மா பூ⁴தே பூ⁴தே வ்யவஸ்தி²த: ||

ஏகதா⁴ ப³ஹுதா⁴ சைவ த்³ரு³ஸ்யதே ஜலசந்த³ரவத் |

ஸ ஹி ஸர்வேஷு பூ⁴தேஷு ஸ்தா²வரேஷு சரேஷு ச ||

வஸத்யேகோ மஹாநாத்மா யேந ஸர்வமித³ம் ததம் || இத்யாதி³ |

த்ரைகு³ண்யம் || 4 ||

ஸத்த்வம் ரஜஸ்தம இதி கு³ணா: பா⁴வேண்யஸ்த்ரைகு³ண்யம் |
 ப்ரஸாதோ³ லாக⁴வம் ஸங்க:³ ப்ரஸங்கா³த் ப்ரீதிரா³ஜவம் ||
 துஷ்டிஸ்திதிக்கூ³ ஸத்த்வஸ்ய ரூபம் ஸாகூ³த் ஸுகா²வஹம் |
 ஸோகஸ்தம்ப⁴த்³வேஷதாபகே²த³போ⁴கா³பி⁴மாநிதா ||
 ரஜோரூபாண்யநேகாநி ப³ஹுது:³க²ப்ரதா³நி வை |
 தமோ நாமாச்சா²த³நாதி³ பீ³ப⁴த்ஸாவரணாதி³ ச ||
 தை³ந்யகௌ³ரவநித்³ராதி³ப்ரமாதா³ஸ்யஸ்யலக்ஷணம் |
 மோஹாத்மகமநந்தம் ததே³வம் த்ரைகு³ண்யமீரிதம் |
 ஸத்த்வம் ப்ரகாஸகம் வித்³யாத்³ரஜோ வித்³யாத் ப்ரவர்த்தகம் ||
 விநாஸகம் தமோ வித்³யாத் த்ரைகு³ண்யம் நாம ஸம்ஜ்ஞிதம் |

ஸஞ்சர: || 5 ||

ஸாம்யாவஸ்தா² கு³ணநாம் யா ப்ரக்ரு³தி: ஸா ஸ்வபா⁴வத: |
 காலக்ஷோபே⁴ண வைஷம்யாத் க்ஷேத்ரே பரயுதே புரா ||
 பு³த்³தி⁴ஸ்ததஸ்சாஹங்காரஸ்த்ரிவிதோ⁴஽பி வ்யஜாயத |
 தந்மாத்த்ராணீ³ந்த³ரியாணி மஹாபூ⁴தாநி ச க்ரமாத் ||
 ஏவம் க்ரமேணவோத்பத்தி: ஸஞ்சர: பரிகீர்த்தித: |

ப்ரதிஸஞ்சர: || 6 ||

வ்யுத்த்ரமேணவ லீயந்தே தந்மாத்த்ரே பூ⁴தபஞ்சகம் |
 தந்மாத்த்ராணீ³ந்த³ரியாணி அஹங்காரே விலீயதே ||
 அஹங்காரோ⁵த² பு³த்³தௌ⁴ து பு³த்³தி⁴ரவ்யக்தஸம்ஜ்ஞிகே |
 அவ்யக்தம் ந க்வசில்லீநம் ப்ரதிஸஞ்சர இதி ஸ்ம்ரு³த: ||

அத்யாத்மமதி⁴பூ⁴தமதி⁴தை³வதம் ச || 7 ||

பு³த³யாஹங்காரமநஸீ ஸ்ரோத்ரம் த்வக் சக்ஷுஷீ ததா² |
ஜிஹ்வா க்⁴ராணம் பாத³பாயுபஸ்த²மத்யாத்மஸம்ஜிஞிதம் ||

யத்து மோக்ஷத⁴ர்மே

ஆதெள³ மந அஹங்காராத் ஜாயதே வரு²த்தயஸ்சதா: ||

ஸப்த³ராகா³த் ஸ்ரோத்ரமஸ்ய ஜாயதே பா⁴விதாத்மந: |

ருபராகா³த் ததா² சக்ஷுர்க்⁴ராணம் க³ந்த⁴ஜித்⁴ரு³க்ஷயா ||

இத்யாதி³நேந்த³ரியாணம் மநோவரு²த்திராகா³தி³கார்யத்வம் தத்³வேதா³ந்த⁴ாயவேதி
மந்தவ்யம் |

அதி⁴பூ⁴தம் |

யதா²க்ரமேண போ³த்³த⁴வ்யமபி⁴மந்தவ்யமேவ ச |

ஸங்கல்பிதவ்யம் ஸ்ரோதவ்யம் ஸ்ப்ரஷ்டவ்யம் த்³ரஷ்டவ்யமேவ ச ||

ரஸயிதவ்யம் க்⁴ராதவ்யம் க³ந்தவ்யமுத்ஸ்ரஷ்டவ்யம் ச |

ஆநந்த³யிதவ்யமித்யேவமதி⁴பூ⁴தம் ப்ரகீர்த்திதம் ||

அதி⁴தை³வதம் ச |

ப்³ரஹ்மா ருத்³ரஸ்சந்த³ரமாஸ்ச ஆகாஸோ வாயுரேவ ச |

ஸூர்யோ வருண இந்த³ரஸ்ச விஷ்ணுமித்ரம் ததை²வ ச ||

அநேநைவ க்ரமேணேத³ம் ஸம்ப்ரோக்தமதி⁴தை³வதம் |

சத்வாரி யோ வேத³யதே யதா² ச-

க்ஷுஷா ஸ்வருபாண்யதி⁴தை³வதம் வா |

விமுக்தயாதா²க³ததோ³ஷஸங்கோ³-

கு³ணம்ஸ்து பு⁴ங்க்தே ந கு³ண: ஸ யுஜ்யதே ||

பஞ்சாபி⁴பு³த்³த⁴ய: || 8 ||

இச்சா²பி⁴ர்பு³த்³தி⁴ர்விஜ்ஞேயா ஆபி⁴முக²யேந கர்மண: |

இத³ம் மே கார்யமித்யேஷோ⁵த⁴யவஸாய: கரோம்யஹம் ||

இச்சா² வாஞ்சா²த² ஸங்கல்போ மநஸ: கர்ம சேஷ்யதே |

ஏவமேதாஸ்ச பஞ்சாபி⁴பு³த்³த⁴ய: பரிசீர்த்திதா: ||

பஞ்ச கர்மயோநய: || 9 ||

த்⁴ரு¹தி: ஸ்ரத்³தா⁴ ஸுகே²ச்சா² விவிதி³ஷா தத்³பா⁴வகௌ |
 ஸாமாநயத: ஸமுத்³தி³ஷ்டா: பஞ்சைதே கர்மயோநய: ||
 வாசி கர்மணி ஸங்கல்பே ப்ரதீதிர்யாபி⁴ரஜ்யதே |
 தந்நிஷ்ட²ஸ்தத்ப்ரதிஷ்ட²ஸ்ச த்⁴ரு¹தேரேதத்³தி⁴ லக்ஷணம் ||
 அநஸூயா ப்³ரஹ்மசர்யம் யஜநம் யாஜநம் தப: |
 ப்ரதி³ரஹ்ஸ்ச ஹோமஸ்ச ஸ்ரத்³தா⁴யா லக்ஷணம் ஸ்ம்ரு¹தம் ||
 ஸுக²ம் ஸுகா²ர்த்² ஸேவேத வித்³யா கர்ம தபாம்ஸி ச |
 ப்ராயஸ்சித்தபரோ நித்யம் ஸுகே²யம் பரிகீர்த்திதா ||
 விஷ்தூ⁴மமுர்சி²தவத்³ விவிதி³ஷா த்⁴யாநிநாம் ப்ரஜ்ஞாயோநி: |
 ஏகத்வம் ச ப்ரு²த²க்த்வம் ச நித்யம் வேத³மசேதநம் ||
 ஸூக்ஷ்மஸத்கார்யஸங்க்ஷோப்⁴யம் ஜ்ஞேயா விவிதி³ஷா ஹி ஸா |
 கார்யகரணக்ஷமகீ விவிதி³ஷா ப்ராக்ரு¹தீ வ்ரு¹த்தி: ||
 த்⁴ரு¹தி: ஸ்ரத்³தா⁴ விவிதி³ஷா ஸுகா² சேதி சதுஷ்டயம் |
 ஜ்ஞேயம் ப்³ந்தோ⁴ விவிதி³ஷா மோக்ஷாய பரிகல்பிதா |
 கர்மயோநிஸ்வரூபோ⁵யம் விஸிஷ்ய பரிகீர்த்தித: ||

பஞ்ச வாயவ: || 10 ||

ப்ராணே⁵பாந: ஸமாநஸ்ச உதா³நோ வ்யாந ஏவ ச |
 இத்யேதே வாயவ: பஞ்ச ஸரீரேஷு ஸரீரிணம் ||
 முக²நாஸாதி⁴சாரீ ய: ப்ராணநாத் ப்ராண உச்யதே |
 நாபே⁴ரதி⁴சரத்யேவோபாநயே⁵பாந இஷ்யதே ||
 ஹ்ரு¹த்³யதி⁴ஷ்டா²நநயநாத் ஸமாந இதி கீர்த்தி: |
 கண்டா²தூ³ர்த்⁴வாவக³மநாதூ³தா³ந இதி ச ஸ்ம்ரு¹த: ||
 ஸந்த⁴யதி⁴ஷ்டா²நதோ வ்யாநோ விக்ஷேபணவிஜ்ஞும்ப⁴ணாத் |

பஞ்ச கர்மாத்மாந: || 11 ||

வைகாரிகாத³ய: பூர்வம் யதா²க்ரமமுதா³ஹ்ரு²தா: |
 ஸுப⁴ம் வா⁵ஸுப⁴முடௌ⁴ ச ஸுப⁴முடா⁴ஸுப⁴முட⁴கே ||
 யதா²க்ரமம் ச கர்த்தாரஸ்தத்தகர்ம ஸமீரிதம் |

பஞ்சபர்வா அவித்³யா || 12 ||

தமோ மோஹோ மஹாமோஹஸ்தாமிஸ்ரஸ்சாந்த⁴தாமிஸ்ர: ||
 அஷ்டகௌ தெள தமௌ மோஹௌ ப்ரக்ரு²த்யஷ்டகநிஷ்டி²தௌ |
 ஆத்மஜ்ஞாநாபி⁴மாந்யேயம் ப்ராப்த்யாத்³யைஸ்வர்யமாநிதா ||
 நிர்வ்ரு²த்தே விஷயே த்³ரு²ஷ்டே பஞ்சாநுஸ்ரவிகே ததா² |
 மோஹோ⁵ஹமபி⁴மாநோ யோ மஹாமோஹோ த³ஸாத்மக: ||
 அஷ்டைஸ்வர்யே த³ஸவிஷயே ஸித்³த⁴தாமிஸ்ர உச்யதே |
 விஷாத:³ ஸோ⁵ந்த⁴தாமிஸ்ரோ மரணே ப்ரதிபத்³யதே ||
 அவித்³யா பஞ்சபர்வவஷா பி⁴ந்நா த்³வாஷஷ்டிபே⁴த³த: |

அஷ்டாவிம்ஸதிதா⁴ஸுக்தி: || 13 ||

ஜட³த்வகுஷ்டிகுப்³ஜத்வரூபதா-
 ஸ⁴க்⁴ராணத்வமுகத்வஸுபங்கு³தாஸ்ச |
 குணிர்கு³தா³வர்த்தி ச ஷண்ட⁴தா ச
 உந்மாத³ இத்யேஷ நி⁴ரூபிதோ⁵யம் ||
 ஏகாத³ஸேந்த³ரியவதோ⁴ பா³தி⁴ர்யாதி³ஸ்வரூபத: |
 பு³த்³தே⁴ர்வத:⁴ ஸப்தத³ஸ துஷ்டிஸித்³தி⁴விபர்யய: ||
 நாஸ்தி ப்ரதா⁴நமிதி யா ப்ரதிபத்திரஜம்பி⁴கா |
 ந மஹாநித்யஸலிலா நாயாச்சா² சாநஹங்க்ரு²தௌ ||
 ந வா⁵ஸ்த்யத்³ரு²ஷ்டிஸ்தந்மாத்ரபஞ்சகம் பூ⁴தகாரணம் |
 ஸர்வமேவேத³ம் ப்³ரஹ்மேதி ப்³ரஹ்மைவ ஸந் ப்³ரஹ்மாப்யேதி |
 யதா² வேதா³ந்நிநாம் தத்³வத் ஸாங்க்யாநாமீத்³ரு²ஸீ மதி: ||
 அஸுதா விஷயார்ஜநே ப்ரவ்ரு²த்தி:

ஸுதரா பரிரக்ஷணே ப்ரவ்ருத்தி: |

க்ரயதோ³ஷமபஸ்யதோ த⁴நே ப்ரவ்ருத்தி:

அஸுநேத்ரா பரிசீர்த்தயதே ஹி ஸாங்க்யை: ||

அகுர்ம¹சிகாபோ⁴க³ஸக்திர்ஹிம்ஸாத்³யபஸ்யத: |

அநுத்தம்பா⁴ம்ப⁴ஸிகா தோ³ஷபோ⁴கா³த³ம்ப⁴ ப்ரவர்த்தநம் ||

நவதா⁴ கதி²தா ஹ்யேதே தத்ர துஷ்டிர்விபர்யயா: |

கத்²யந்தே ஸித்த⁴யோ ஹ்யஷ்டௌ தே⁵மீ ஸித்த³தி⁴விபர்யயா: ||

நாநாத்வமூஹமாநஸ்ய ஸித்த³த⁴மேகமதாரகம் |

விபரீதக்³ரஹ: ஸப்த³த³ஸ்ரவணாத³ஸுதாரகம் ||

நாநாத்வஜ்ஞோ முக்த இதி ஸ்ருத்தவைகஜ்ஞோ ந முக்திபா⁴க் |

அதாரயந்தமஜ்ஞாநாஸத³ச்சா²ஸ்த்ரநிவேஸத: |

து:³கி²தஸ்யாப்யநுத்³வேகா³த³ப்ரமோதா³ ஹி ஸம்ஸ்ரு³தௌ ||

அப்ரமுத³ம் தத³ஜ்ஞாநப்ரமுதி³தமப்ரமோத³மாநம் வா |

அஸம்யக்³வசநாத³ப்யுப்ரோதே⁴ந வா கு³ரௌ ||

அபா⁴க்³யஸ்ய ந ஸித்த³தி:⁴ ஸ்யாத் ஜ்ஞாநே தத் ஸமுத³ரிதம் |

ஸ்நிக்³த⁴ஸம்ஸர்க³தோ ஜ்ஞாநோத்தராஜ்ஞாநமரம்யகம் ||

வ்யாக்²யாதா: பூர்வரீத்யாஷ்டாவேதே ஸித்த³தி⁴விபர்யயா: |

அஷ்டாவிம்ஸதிதா⁴ஸக்திர்வ்யாக்²யாதோப⁴யயோக³த: ||

நவதா⁴ துஷ்டி: || 14 ||

ப்ரக்ரு³தௌ பரமாத்மத்வம் ப்ரதிபத்³யைவ துஷ்டிபா⁴க் ||

மாத்⁴யஸ்த்²யமவலம்பே³த அம்ப⁴: ஸா துஷ்டிருச்சயதே |

பு³த்³தௌ⁴ ச பரமாத்மத்வே துஷ்டி: ஸா ஸலிலா ஸம்ரு³தா ||

அஹங்காரே யதா³ ஸா ஸ்யாதா³யாச்சா² இதி ஸப்த³தி⁴தா |

தந்மாத்ரேஷு யதா³ ஸா ஸ்யாத் துஷ்டிர்³ரு³ஷ்டிர்நிக³த்³யதே ||

ஆத்⁴யாத்மிகாஸ்சதஸ்ரஸ்து துஷ்டய: ப்ரப⁴வந்தி ஹி |

மோக்ஷஸ்தாஸ்வபி நாஸ்த்யேவ தத்தவஜ்ஞாநாத்³யதோ²தி³தா ||

அர்தா²நாமர்ஜநே து:³க²மர்ஜிதாநாம் ச ரக்ஷணே |

த்யாகே³ து:³க²ம் க்ஷயே து:³க²ம் தி⁴க³ர்த²ம் து:³க²பா⁴ஜநம் || இதி
 தோ³ஷத³ர்ஸநஸந்துஷ்ட: பரப்³ரஹ்மைவ மோக்ஷபா⁴க் |
 ஸுதேயம் பஞ்சமீ துஷ்டிஸ்தத்த்வஜ்ஞாநாத்³யபா⁴வத: ||
 ரக்ஷணே ஸுதரா ஷஷ்ட² ஸப்தமீ க்ஷயத³ர்ஸநாத் |
 ஸுநேத்ரா ஸங்க³தோ³ஷா சாஷ்டமீ குர்மரீசிகா ||
 அர்தே² ஹிம்ஸாதி³தோ³ஷேண நிவ்ரு³த்திஸ்ச ஸமஸ்கரீ |
 துஷ்டிஸ்து நவமீ ப்ரோக்தா ஹ்யுத்தமாம்ப⁴ஸிகா தவ ||

அஷ்டதா⁴ ஸித்³தி:⁴ || 15 ||

ஜ்ஞாநம் யத்³தூ³ரமுத்பந்நம் தாராக்²யா ப்ரத²மா ஹி ஸா |
 ஸப்³த³மாத்ரேண பூ⁴தேஷு ஸுதாரா ஜ்ஞாநமிஷ்யதே ||
 ஜ்ஞாநமத்⁴யயநேநைவ தாரயந்தீ த்ரு³தீயகா |
 அத்யாத்மது:³கா²பநயாத் ப்ரமோதே³த்யபி⁴தீ⁴யதே ||
 பெள⁴திகக்லேஸஹரணாத் ப்ரமுதா³ ஸித்³தி:⁴ருச்யதே |
 ஆதி⁴தை³வக்லேஸஹரணாத் ஜ்ஞாநமுத்பத்³யதே ந்ரு³ணம் ||
 ப்ரமோத³மாநேத்யாக்²யாதா ஷஷ்ட² ஸித்³தி:⁴ ஸ்வயம் ஸதாம் |
 ஸ்நிக்³த⁴ஸம்ஸர்க்³நாஸாத்து ரம்யகா ஸப்தமீ ஸம்ரு³தா ||
 ப்ரமுதா³ சாஷ்டமீ ஸித்³தி:⁴ பரிசர்யாதி³நா கு³ரோ: |
 இத்யேதா: ஸித்³த⁴யோ ஹ்யஷ்டௌ வ்யாக்²யாதா: ஜ்ஞாநஸாதி⁴கா: ||

த³ஸ மூலிகார்தா:² || 16 ||

அஸ்தித்வமேகத்வயதா²ர்த²வத்தவே
 பாரார்த்²யமந்யத்வமகர்த்ரு³கத்வம் |
 யோகோ³ வியோகோ³ ப³ஹவ: புமாம்ஸ:
 ஸ்தி²தி: ஸரீரஸ்ய ச ஸேஷவ்ரு³த்தி: ||
 ஏஷா ஸா த³ஸமூலிகா³ர்த²க³ணநா ஸங்கா⁴தபாரார்த்²யத:
 ஸித்³தா⁴ ஸா புருஷாஸ்திதா பரிணதேர்பே⁴த³ஸ்ய தத்காரணம் |
 அஸ்த்யவ்யக்தமநந்தமேகமிதி ச ப்ரேமாவிஷாதா³த்மகம்
 நாநாபாயபரார்த்²தா த்ரிகு³ணதோ³ந்யத்வஸ்ய ஸித்³தி:⁴ஸ்ததா² ||

விபர்யாஸாத³கர்த்ரு³த்வம் யோக:³ புருஷத³ர்ஸநாத் |
 ப்ராப்தே ஸரீரபே³தே³ து சரிதார்த²த்வத³ர்ஸநாத் ||
 ஜந்மாத³ிகரணந்தாநாம் பே⁴தா³ந்நாநா ஹி தே ஸ்ம்ரு³தா: |
 சக்ரப்⁴ரமிவத் சேஷவ்ரு³த்தி: ஸித்³தா⁴ர்தா:² த³ஸ மூலிகா: ||
 ஸப்தத்யா ப்ரா³பதி³ஷ்டா: பஞ்சாஸத் ப்ரத்யயா இமே |
 த³ஸஷஷ்டிபதா³ர்தை²ஸ்து ஷஷ்டிதந்த்ர இதீர்யதே ||

அநுக்³ரஹஸர்க:³ || 17 ||

ப்³ரஹ்மாநுக்³ரஹமஸ்ரு³ஜத்³ருபதந்மாத்தரத: ப்ரு³த²க் |
 உத்பாத்³யாநுக்³ரஹத்⁴யாநாத் ப்ரா³க்தநாதா⁴ரவர்ஜநாத் ||

சதுர்த³ஸவிதோ⁴ பூ⁴தஸர்க:³ || 18 ||

அஷ்டவிகல்பம் தை³வம் பைஸாசம் ராக்ஷஸம் தத்³வத் |
 கா³ந்தா⁴ர்வமைந்த்³ரம் ப்³ராஹ்மம் ச ஸௌம்யம் ப்³ராஹ்மயமதா²ஷ்டகம் ||
 தே³வயோநய ஏவைதே திர்யக்³யோநிஸ்து பஞ்சதா⁴ |
 ம்ரு³க்³பஸுபக்ஷிஸரீஸ்ரு³பஸ்தா²வரமிதி பே⁴த³ஸம்பி⁴நா ||
 மாநுஷ்யகம் சைகவித⁴ம் ப்³ராஹ்மணாதி³சாண்டா³லாந்தம் |
 பஸவோ க³வாதி³மூஷாந்தா: பக்ஷிணோ க³ருடா³தி³கா: ||
 மஸகாந்தா ம்ரு³கா³ஸ்சாபி ஸிம்ஹாதி³ ச ஸிவாந்திகா: |
 சேஷாதி³ அலக³ர்தா³ந்தா: ஸர்பா: பர்வதபூ⁴த்ரு³ணா: ||
 ஸ்தா²வரா பெள⁴திக: ஸர்க³ ஏதத்ஸம்ஸாரமண்ட³லம் ||

த்ரிவிதோ⁴ ப்³ந்த:⁴ || 19 ||

ப்ரக்ரு³திப்³ந்த:⁴ ப்ரக்ரு³திலய: பரத்வேநாபி⁴மந்யத: |
 ஸம்ந்யாஸிநாமிந்த்³ரியேஷு லயோ வைகாரிகோ⁵பர: ||
 க்³ரு³ஹீணம் த³க்ஷிணப்³ந்தோ⁴ வதா³ந்யத்வாபி⁴மாநிநாம் |
 இத்யேஷஸ்த்ரிவிதோ⁴ ப்³ந்த⁴ஸ்த்ரிவிதோ⁴ மோக்ஷ உச்சயதே ||

த்ரிவிதோ⁴ மோக்ஷ: || 20 ||

ஜ்ஞானோத்³ரேகாது³பரதேஸ்³ த⁴ர்மாத⁴ர்மக்ஷயோ ப⁴வேத் |

த⁴ர்மாத⁴ர்மக்ஷயாச்சாத² கைவல்யமிதி கீ³யதே ||

தது³க்தம் |

ஆத்³யோ ஹி மோக்ஷோ ஜ்ஞானேந த்³விதீயோ ராக³ஸங்க்ஷயாத் |

க்ரு³த்ஸ்நக்ஷயாத் த்ரு³தீயஸ்து வ்யாக்²யாதம் மோக்ஷலக்ஷணம் ||

த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணம் || 21 ||

த்³ரு³ஷ்டமநுமாநமாப்தவசநம் சைதத் ப்ரமாணகம் |

பஞ்சேந்த்³ரியாணி ப்ரத்யக்ஷம் வ்ரு³ஷ்டிர்மேகோ⁴த்³யேந து ||

அநுமாநமிந்த்³ரோ தே³வாநாம் ராஜாஸப்³த:³ ப்ரமாபக: ||

ஆக³மே⁵பி,

ஸ்வகர்மபி⁴ர்விநிர்முக்தோ ராக³த்³வேஷவிவர்ஜித: ||

ஜ்ஞானவாந் சீலஸம்பந்ந: ஸோ⁵பி ஜ்ஞேயஸ்³ தாத்³ரு³: ||

த்ரிவித⁴ம் து:³க²ம் || 22 ||

து:~³க²ம் து த்ரிவித⁴ம் ப்ரோக்தமத்⁴யாத்மமதி⁴பூ⁴தகம் |

ஆதி⁴தை³வம் ச தத்ராபி ப்ரத²மம் த்³விவித⁴ம் ஸ்ம்ரு³தம் ||

ஸாரீரம் மாநஸம் சேதி வாதகாமாதி³தோ³ஷஜம் |

பூ⁴தே⁴யோ மாநுஷாதி³ப⁴யோ ஜாதம் ஸ்யாதா³தி⁴பௌ⁴திகம் ||

தே³வே⁴ய: சீதவாதாதி³ப⁴வம் ஸ்யாதா³தி⁴தை³விகம் |

ஏதத் ஸமாஸத: ப்ரோக்தா ஸூத்ரவ்யாக்²யா யதா²மதி ||

ப்ரக்ரியாம் ச ப்ரவக்ஷ்யாமி பௌராணிகஹிதாய வை ||

ஏதத் பரம்பரயா யாதா²தத்²யம் || 23 ||

ஏதத் ஸர்வம் ஜ்ஞாத்வா க்ரு'தக்ரு'தய: ஸ்யாத் || 24 ||

ந புநஸ்த்ரிவிதே⁴ந து:³கே²நாபி⁴பூ⁴யதே || 25 ||

மஹாந் அஹங்கார: பஞ்ச தந்மாத்ராணி அவ்யக்தஸம்ஜ்ஞாநி ப⁴வந்தி மஹச்ச²ப³தே³ந
ஹைரண்யக³ர்போ⁴ பு³த³தி⁴ருச்சயதே | ப்ரதா⁴நம் மூலமவ்யக்தஸம்ஜ்ஞம் | ஜ்ஞ:
புருஷ: | ஏதாநி பஞ்சவிம்ஸதிதத்த்வாநி | தத்ர ப்ரதா⁴நம் காரணமேவ ந
கார்யம் | மஹதா³த³ய: ஸப்த பூர்வபூர்வஸ்ய கார்யாணி உத்தரோத்தரஸ்ய காரணாநி
|

இந்த³ரியாண்யேகாத³ஸ பஞ்ச மஹாபூ⁴தாநி கார்யாண்யேவ ந காரணாநி | புருஷஸ்து
ந கார்யம் ந வா காரணம் | தது³க்தம் மூலப்ரக்ரு'திரிதியாதி³ | மஹாந் அஹங்கார:
பஞ்ச தந்மாத்ராணி ஸப்த ப்ரக்ரு'திவிக்ரு'தய: | ப்ரதா⁴நாத³ பு³த³தி⁴ர்ஜாயத
இதி ப்ரதா⁴நவிகார: ஸைவாஹங்காரம் ஜநயதீதி ப்ரக்ரு'தி: அஹங்காரோ⁵பி
பு³த³தே⁴ர்ஜாயத இதி விக்ரு'தி: ஸோ⁵பி ஏகாத³ஸேந்த³ரியாணி பஞ்ச தந்மாத்ராணி
ஜநயதீதி ப்ரக்ரு'தி: ||

தத்ர ஸப்³த³தந்மாத்ரமஹங்காராஜ்ஜாயத இதி விக்ரு'திஸ்தஸ்தமாதா³காஸம் ஜாயத
இதி ஸப்³த³தந்மாத்ரம் ப்ரக்ரு'தி: | ததா² ஸ்பர்ஸதந்மாத்ரமஹங்காராஜ்ஜாயத
இதி விக்ரு'தி: ததே³வ வாயும் ஜநயதீதி ப்ரக்ரு'தி: | ஏவம்
ருபதந்மாத்ரமஹங்காராஜ்ஜாயத இதி விக்ரு'தி: ததே³வ தேஜோ ஜநயதீதி ப்ரக்ரு'தி: |
ரஸதந்மாத்ரமஹங்காராஜ்ஜாயத இதி விக்ரு'திஸ்ததே³வாம்போ⁴ ஜநயதீதி ப்ரக்ரு'தி:
|

ததா² க³ந்⁴தந்மாத்ரமஹங்காராஜ்ஜாயத இதி விக்ரு'தி: ததே³வாவநிம் ஜநயதீதி
ப்ரக்ரு'தி: ||

ஏதாநி பஞ்ச தந்மாத்ராணி ஸூக்ஷ்மபூ⁴தாநி ஸ்தூ²லபூ⁴தாநாம் காரணாநி
ஷோட³ஸகஸ்ச
விகார: | பஞ்ச பு³த³த⁴ந்³ரியாணி பஞ்ச கர்மேந்த³ரியாணி ஏகாத³ஸம் மந:
பஞ்ச மஹாபூ⁴தாநி ஏஷ ஷோட³ஸகோ க³ணே விகார ஏவ ந ப்ரக்ரு'தி: | புருஷஸ்து
நோப⁴யமித்யர்த:² ||

ப்ரத்யக்ஷாநுமாநஸப்³த³ரூபம் த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணம் | தத்ர ப்ரத்யக்ஷம்
தாவத் ஸ்ரோத்ராதி³பஞ்சகம் லோகோசிதஸப்³தா³தி³கு³ணக்³ராஹகம் | அநுமாநம்
சாப்ரத்யக்ஷார்த²க்³ராஹகம் தூ⁴மாதி³ | ஸப்³த³ஸ்தாவத் த்ரிவிதோ⁴ ப⁴வதி

வாகி³ந்த³ரியவிஷய: ஸ்ரோத்ரவிஷயோ பு³த்தி⁴மாத்ரவிஷயஸ்ச | தேஷு
கண்ட²தால்வாதி³ஸ்த²லாவச்சி²நந: ஸப்³தோ³ வாசீ³ந்த³ரியவிஷய: தத்கார்யத்வாத்
வாகி³ந்த³ரியவ்யவஹிதஸ்ரோத்ரஸ்த²ஸ்ச ஸப்³த³: ஸப்³த³: ஸ்ரோத்ரஸ்ய
விஷயஸ்தத³க்³ராஹ்யத்வாத் | க⁴ட இத்யாதி³பதா³நி து பு³த்தி⁴மாத்ரஸ்ய விஷய:
வக்ஷயமாணயுக்த்யா பு³த்தி⁴மாத்ரக்³ராஹ்யத்வாத் ||

தாநி பதா³ந்யேவார்த²ஸ்ய கரணத்வாத் ஸ்போ²ட இத்யுச்ச்யதே | தத³தி³ பத³ம்
வாகி³ந்த³ரியோச்சார்யப்ரத்யேகவர்ணேப்⁴யோ⁵திரிக்தம் வர்ணநாமாஸுதரவிநாஸித்யா
மேலநாபா⁴வேநைகம் பத³மிதி வ்யவஹாரகோ³சரத்வாஸம்ப்⁴வாத்
அர்த²ஸ்மாரசக்த்வாஸம்ப்⁴வாச்ச | அஸ்ய ச ஸ்போ²டஸ்ய காரணமேக:
ப்ரயத்நவிஸேஷ:

ப்ரயத்நபே⁴தே³நோச்சாரணே ஸதி ஏகபத³வ்யவஹாராபா⁴வாதிர்தா²ப்ரத்யயாச்ச
தஸ்ய ச ஸ்போ²டஸ்ய வ்யஞ்ஜக ஆநுபூர்வீவிஸிஷ்டத்யா அந்த்யவர்ணப்ரத்யய:
அதஸ்ச பு³த்தே⁴ரேவ ஸ்போ²டக்³ராஹகத்வம் ஆநுபூர்வ்யா பு³த்த⁴யைவ
க்³ரஹணஸம்ப்⁴வேந ஸாமாநாதி⁴கரண்யப்ரத்யாஸத்த்யைவாநுபூர்வீப்ரத்யயஸ்ய
ஸ்போ²டாக்யபதா³பி⁴வ்யக்திஹேதுத்வே லாக⁴வாத் | அத ஏவ ஸ்போ²ட: ஸ்ரோத்ரேண
க்³ரஹீதும்

ந ஸக்யதே கோ⁴த்தரடத்வாதி³ரூபிண்யா ஆநுபூர்வ்யா: ஸ்ரோத்ரேண க்³ரஹணஸம்ப்⁴வாத்
ஆஸுதரவிநாஸித்யா வர்ணநாம் மேலநாஸம்ப்⁴வாத் பூர்வபூர்வவர்ணஸம்ஸ்காராணம்
தத்ஸம்ரு²தீநாம் சாந்த:கரணநிஷ்டா²நாமந்த:கரணஸஹகாரித்வஸ்யைவெளசித்யாதி³தி
|

ஸ்யாதே³தத் ஸ்போ²டவ்யஞ்ஜகஸ்யாநுபூர்வீவிஸிஷ்டசரமவர்ணஸ்யைவ
பத³த்வமர்த²ப்ரத்யயாகத்வம் வா⁵ஸ்து அலம் ஸ்போ²டேந தத³தே⁴தோரேவ
தத³ஸ்த்விதி

ந்யாயாத் | ஏததே³வ ஸாங்க்யஸூத்ரேணோக்தம் ப்ரதீத்யப்ரதீதி⁴யாம் ந
ஸ்போ²டாத்மக: ஸப்³த³

இதி | ஏகத்வப்ரத்யயோ⁵ப்யாநுபூர்வீவிஸிஷ்டசரமவர்ணஸ்யைகத்வேநோபபத்³யதே
||

அத்ரோச்ச்யதே | ஏவம் ஸத்யவயவ்யுச்சே²த³ப்ரஸங்க: ³ |

அஸமவாயிகாரணஸம்யோக³விஸேஷாவச்சி²ந்நாநாமவயவாநாமேவ
ஜலாத்³யாஹரணஹேதுத்வகல்பநாயாம் லாக⁴வாத் தத³தே⁴தோரேவ தத³ஸ்த்விதி
ந்யாயஸாம்யாத்

ஏகோ க⁴ட இத்யாதி³ப்ரத்யயாநாமப்யேகம் வநமித்யாதி³ப்ரத்யயவது³பபத்தே: |
 அத² பரமாணாநாம் தத்ஸம்யோகா³நாம் சாதீந்த³நியதயா தத்³ரூபத்வே⁵வயவிந:
 ப்ரத்யக்ஷாநுபபத்திரித்யாதி³கமவயவிஸாத⁴கமிதி சேத் துல்யம் ஸ்போ²டே⁵பி
 ஆநுபூர்வ்யா: க்ஷணத்³யதீந்த³நியக⁴டிததயா ஆநுபூர்வீவிஸிஷ்டசரமவர்ணாத்மகத்வே
 பத்³ஸ்ய ப்ரத்யக்ஷாநுபபத்திரித்யாதி³கம் ஸ்போ²டஸாத⁴கமிதி | அபி ச
 ஸ்போ²டஸப்³தோ³ஸ்மாபி:⁴ ஸ்ருதிப்ரமாணேநவ ஸ்வர்கா³தி³வத் கல்ப்யதே
 இத்யதஸ்தத்ர

லௌகிகப்ரமாணபா⁴வே⁵பி ந க்ஷதி: ||

ததா²ஹி ப்ரணவஸ்யாகாரோகாரமகாரரூபமாத்ராத்ரயம் ப்³ரஹ்மாதி³தே³வதாத்ரயாத்மகமுக்³த்
 ப்ரணவம் தே³வதாத்ரயாதிரித்தபரப்³ரஹ்மாத்தமகம் சதூர்த²மாத்ராம் ஸ்ருதய
 ஆமநந்தி | ஸா சதூர்த² மாத்ரா வர்ணத்ரயாத³திரித்த: ஸ்போ²ட ஏவ ஸம்ப⁴வதி
 ஸைவ

சார்த்த³த⁴மாத்ரேத்யுச்ச்யதே ராஸிவத்³விப⁴க்தயோர்வர்ணபத்³யோர்வர்ண ஏகமர்த்த³த⁴ம்
 பத்³ம்

சாந்யத³ர்த்த⁴மித்யுபபத்த³யதே | யதா² சாவயவேப்⁴யோ விவிச்சயாவயவீ ந
 வ்யவஹார்யோ

ப⁴வதி ஏவமேவ ப்ரத்யேகவர்ணேப்⁴யோ விவிச்சய பத்³முச்சாரயிதும் ந ஸக்யத ||
 இதி | அத: ஸம்ர்யதே அர்த்த³த⁴மாத்ரா ஸ்தி²தா நித்யா யாநுச்சார்யா விஸேஷத இதி
 ||

நநு ஸ்யாதே³வமர்த்த³த⁴மாத்ரோபபத்தி: | நாத³பி³ந்தே³ஸ்து கிம் ஸ்வரூபம் உச்ச்யதே
 | ப்ரணவே

உச்சார்யமாணே ஸங்க²நாத³வேணுநாதா³தி³வத்³ய: ஸ்வரவிஸேஷோ ப⁴வதி ஸ நாத:³
 யா ச நாத³ஸ்யோபரமாவஸ்தா² அதிஸலி³க்ஷமா ஸா ஸாந்யதுல்யதயா பி³ந்து³ருச்ச்யத
 இதி |

தஸ்மாத³வயவேப்⁴யோ⁵வயவீவ வர்ணேப்⁴யோ⁵திரித்தம் பத்³ம் ததே³வ ஸ்போ²ட இதி
 ஸித்த³த⁴ம் |

நந்வேவம் வாக்யமபி ஸ்போ²ட: ஸ்யாதி³தி சேந்ந பா³த⁴காபா⁴வே ஸதீஷ்யதாமிதி
 தி³க் ||

ஸப்த³ஸ்தாவத் யதோ²தே³ஷ்ட்ரு³புருஷவாக்யலக்ஷண: இந்³ரோ தே³வராடி³த்யாதி:³
 |

அர்த்தா²பத்திஸம்ப⁴வாபா⁴வைதிஹ்யப்ரதிபோ⁴பமாநாநி யதி³ ப்ரமாணநி

தர்ஹயத்ரைவாந்தர்பா⁴வ்யாநி ந ப்ரு²த²க் | ப்ரக்ரு²திபுருஷௌ வித்³யமாநாவபி
நோபலப்⁴யேதே ஸலிக்ஷமத்வாத் யதா²காஸே தூ⁴மோஷ்மநீஹாரபரமாணவ:
ஸந்தோ⁵பி

நோபலப்⁴யந்தே | மஹதா³தி³கார்யத³ர்ஸநேந தத்காரணமிவ ப்ரதா⁴நமநுமீயதே |
த்ரிசு³ணப்ரதா⁴நஜந்யம் மஹதா³தி³கார்யம் கிஞ்சித்ப்ரக்ரு²திஸத்³ரு²ஸம்
கிஞ்சித்³விக்ரு²திஸத்³ரு²ஸம் லோகே உப⁴யதா² புத்த்ரரூபகார்யத³ர்ஸநாத் | தச்ச
கார்யம் ஸத் நாஸத் ந ஸத்³ஸத் நாநிர்வசநீயம் அத்யந்தாஸத்தவே ஸிகதாப்⁴யோ⁵பி
தைலமுத்பத்³யேத | அந்யௌ ச பக்ஷௌ விருத்³தா⁴வேவ அவ்யக்தஸம்ஜ்ஞம்
ப்ரதா⁴நம்

ஸ்வதந்த்ரம் வ்யாபி நித்யம் ச வ்யக்தஸம்ஜ்ஞம் கார்யமஸ்வதந்த்ரமவ்யாபி
அநித்யம் ச | புருஷ: ஸ்வதந்த்ரோ வ்யாபீ நித்யஸ்ச | த்ரயாணம் லோகாநாம் காரணம்
ப்ரதா⁴நம் தச்சைகம் லாக⁴வாத் | ப்ரலயகாலே மஹதா³தி³கார்யம் ப்ரதா⁴நே லீயதே |
தச்ச ப்ரதா⁴நம் ஸத்த்வரஜஸ்தமோமயம் | கு³ணத்ரயஸாம்யாவஸ்தா² ப்ரக்ரு²தி: |
ப்ரதா⁴நமசேதநம் புருஷஸ்து சேதந: | வ்யக்தப்ரதா⁴நவிலக்ஷண: ஸூத்³தோ⁴
கு³ணரஹித: | கார்யஸ்ய ஸுக²து:³க²மோஹஜநகத்வேந தத்ர காரணபூ⁴தாநி
ஸத்த்வரஜஸ்தமாம்ஸி அநுமேயாநி | த்³ரு²ஷ்டம் ச யதா²க்ரமம் ப⁴ர்த்ரு²ஸபத்நீவிடேஷு
ஸுக²து:³க²மோஹஜநகத்வம் காமிந்யா: | த்ரிசு³ணமயே⁵பி கார்யே யதா³
ஸத்த்வமுத்³ரிக்தம்

ப⁴வதி ஜநாத்³ரு²ஷ்டாத் ததா³ ரஜஸ்தமஸீ அபி⁴பூ⁴ய ஸ்வகார்யம் ஸுக²ம் ஜநயதி |
ஏவம் யதா³ ரஜ உத்³ரிக்தம் ப⁴வதி ததா³ ஸத்த்வதமஸீ அபி⁴பூ⁴ய ஸ்வகார்யம்
ஜநயதி து:³க²ம் | ஏவம் யதா³ தம உத்³ரிக்தம் ப⁴வதி ததா³ ஸத்த்வரஜஸீ அபி⁴பூ⁴ய
ஸ்வகார்யம் மோஹம் ஜநயதி ||

து:~க²ம் த்ரிவித⁴ம் ஆத்⁴யாத்மிகாதி⁴பௌ⁴திகாதி⁴தை³விகே⁴தா³த் | ததா²ஹி
தத்ர ஆத்⁴யாத்மிகம் த்³விருபம் ஸாரீரம் மாநஸம் சேதி | ஸாரீரம்
தாவத் வாதபித்தஸ்³லேஷ்மவிப்ரியக்ரு²த்ம் ஜ்வரா⁴தீஸாராதி³ | மாநஸம் து
ப்ரியவியோகா³ப்ரியஸம்யோகா³தி³ஜம் | ஆதி⁴பௌ⁴திகம் து சதூர்த்³தா⁴பூ⁴தக்³ராமநிமித்தம்
பஸூபக்ஷம்ரு²க்³மநுஷ்யஸா³ஸ்ரு²பத்³ம்ஸயூகாமத்குணஸ்தா²வரேப்⁴யோ
ஜராயுஜாண்ட³ஜஸ்வேத³ஜோத்³பி⁴ஜ்ஜேப்⁴யோ ஜாயதே | தி³வ: ப்ரப⁴வதி தத்³தை³வம்
தத்³தி⁴க்ரு²த்ய யஜ்ஜாயதே ததா³தி⁴தை³விகம் ஸீ⁴தோஷ்ணவாதவர்ஷாஸநிபாதஜம் |
ஸமுதி³தநந்தவ: படமிவ கு³ணஸமுதா³யாத்மகம் ப்ரதா⁴நம் மஹதா³தி³கார்யம்
ஜநயதி | ஏகரஸமபி யதா² ஆகாஸஸலிலம் வாப்யாதௌ³பதிதம்

ஸத் வாப்யாதி³ஸம்ஸ்லேஷாத் ரஸாந்தரமாபத்³யதே ததா² ஏகரூபாத்³பி
 ப்ரதா⁴நாத்³தே³வாத்ய³: க்ரமேண ஸுகி²நோ து³கி²நோ அத்யந்தமூடா⁴ஸ்ச ப⁴வந்தி
 | ததா² ஸத்த்வௌத்கட்யாத்³ரஜஸ்தமஸோரௌதா³ஸீந்யாத்³தே³வா: அத்யந்தம்
 ஸுகி²ந: |

ரஜஸ ஓளத்கட்யாத் ஸத்த்வதமஸோரௌதா³ஸீந்யாந்மநுஷ்யா: அத்யந்தம் து³கி²ந:
 |

தமஸ ஓளத்கட்யாத் ஸத்த்வரஜஸோரௌதா³ஸீந்யாத்திர்யஞ்ச: அத்யந்தம் மூடா⁴
 | மஹதா³தி³ஸங்கா⁴த: போ⁴க்த்ரு³ஸாபேக்ஷ: போ⁴க்யத்வாத் பர்யங்கவத் |
 மஹதா³தி³ஸங்க:⁴ பராத்⁴ந: அசேதநத்வாத் மாலாவத் | ஏவம் புருஷோ³நூமீயதே
 | ஸ ச நாநா ஜந்மமரணகரணநாம் ப்ரத்யேகம் பே⁴தா³த் | அயமர்த: ² |
 ஏகஸ்ய மரணே ஸர்வே ம்ரியேரந் யத்³யேக ஏவ ஆத்மா ஸ்யாத் ஏகஸ்ய ச ஜந்மநி
 ஸர்வே ஜாயேரந் ஏகஸ்ய கரணவைகல்யே ஸர்வே கரணவைகல்யவந்த: ஸ்யு: | ந
 சைவம் த்³ரு³ஸ்யதே தஸ்மாந்நாநா | பஞ்சவிம்ஸதிதத்வகோ³சரஸம்யக்³ஜ்ஞாநாத்
 புருஷஸ்ய கைவல்யம் ப⁴வதி | தச்சாந்யத்வம் ப்ரதா⁴நாத்³பே⁴த³ இதி யாவத் |
 அவிவேகாத் ஸம்ஸார: விவேகாத் கைவல்யம் | அர்த²த: அக்²யாதிவாதா³ங்க்³கார:

| அத ஏவ

இத³ம் ரஜதமிதி ஜ்ஞாநம் ந ப்⁴ரம: கிந்து ஸ்வரூபத: அர்த²தஸ்ச அவிவித்தம்
 ஜ்ஞாநத்³வ்யம் | யஸ்ய யாத்³ரு³ஸமித³ம் ரஜதமிதி ரஜதஜ்ஞாநவிஷயீ⁴தம்
 தஸ்ய தாத்³ரு³ஸமேவ ஜக³தி³ நிர்ணய: ||

அத ஏவ வஸ்துதஸ்தாத்³விகோ³ந்யதா²பா⁴வ: பரிணாம இத்யேவ லக்ஷணலக்ஷித:
 பரிணாமோ³ங்கா³க்ரு³த: ஸ ச புருஷ: ப்ரதிஸாரீரம் நானேத்யத்ராதி³ ஸம்
 அவிகாரித்வாத் | வஸ்துதோ³சுர்த்தா முக்தவத் ஸாக்ஷிவது³தா³ஸீந: |
 ஸத்த்வரஜஸ்தமாம்ஸி

கர்த்ரு³ணி கர்மாண்யபி ப⁴வந்தி | அகர்த்தா³பி புருஷ: கர்த்தேவ வ்யவஹ்ரியதே |
 அசோரஸ்சோரை: ஸஹ த்⁴ரு³தஸ்சோர ஏவ | கு³ணோ³தா³த் ப்ரக்ரு³தி: கர்த்ரீ
 ந புருஷ: | த்³ர்ஸநஸக்திமத: க்ரியாஸக்திரஹிதஸ்ய புருஷஸ்ய
 ப்ரதா⁴நேந ஸஹ ஸம்யோக: ³ மஹதா³தி³பூ⁴தபர்யந்தம் ப்ரதா⁴நம் த்³ர்ஷ்டும் |
 த்³ர்ஸநஸக்திரஹிதஸ்ய க்ரியாஸக்திமத: ப்ரதா⁴நஸ்யாபி புருஷேண
 ஸம்யோக: ³ மோக்ஷார்த²ம் புருஷஸ்ய பி⁴ந்நத்வேந வ்யக்தாவ்யக்தபுருஷஜ்ஞாநே
 ஜாதே ப்ரதா⁴நஸ்ய மோக்ஷா ப⁴வதி | நித்யஸுகோ²பலப்³தி⁴ர்மோக்ஷ
 இதி சேது³பலப்³தே⁴ரபி நித்யாநித்யவிவேகக்³ரஸ்தத்வாத்³ஸாரம் | ந ச

நித்யஸுக²கோ³சரஸ்யாவித்³யாதி³யத்கிஞ்சிதா³வரணபங்க³ ஏவ புருஷார்தோ²
வாச்ய:

ஸுகா³நுப⁴வஸ்யைவ புருஷார்த²வாச்சைதந்யநித்யதவேநாவரணஸ்யாபி

அஸம்ப⁴வாச்ச | மோக்ஷை பரமாநந்த³ஸ்ருதிஸ்ம்ரு³தயஸ்து

மோக்ஷஸாஸ்தரபரிபா⁴ஷாமாத்ரா |

து:³க²மேவாஸ்தி ந ஸுக²ம் யஸ்மாத் தது³பலப்யதே |

து:³கா²ர்த்தஸ்ய ப்ரதீகாரே ஸுக²ஸம்ஜ்ஞா விதீ⁴யதே ||

து:³க²ம் காமஸுகா²பேக்ஷா ஸுக²ம் து:³கா²த்யய: ஸ்ம்ரு³த: ||

இத்யாதி³ஸ்ம்ரு³திபி⁴ர்து:³க²நிவ்ரு³த்திரேவ ஸுக²த்வேந பரிபா⁴ஷிதா |

ஸாங்க்யஸலித்ரமபி து:³க²நிவ்ரு³த்திர்கௌ³ண இதி விமுத்திப்ரஸம்ஸா
மந்தா³நாமிதி ச |

ஆநந்தா³வாப்திஸ்து கௌ³ணமோக்ஷை ப்ரஹ்மலோகே ப⁴வதி இதி பஸ்சாத்
க்ரு³தார்த²யோ:

ப்ரதா⁴நபுருஷையோர்வியோகோ³ ப⁴வதி அந்த⁴பங்கு³ஸம்யோக³வத் | ததா²ஹி ஏக:

பங்கு³ர்பரஸ்சாந்த:⁴ த்³வாவப்யதௌ து³ஷ்டே பதி² க³ச்ச²ந்தௌ மஹதா ஸார்தே²ந
ஸஹ தை³வாத்³ப³ந்து⁴:⁴ பரித்யக்தௌ யதா²யோக³ம் க³மநஸக்தித்³ஸ்ரஸக்திரஹிதௌ
த³ஸ்ரநார்த²ம் க³மநார்த²ம் ச ஸம்யுக்தௌ ப⁴வத: | ததா² சாந்தே²ந பங்கு:³

ஸ்கந்த⁴மாரோபிதஸ்தத்³த³ஸ்ரிதமார்கே³ணந்தே⁴ யாதி பங்கு³ஸ்சாந்த⁴ஸ்கந்தா⁴ருட:⁴
ஸந் யாதி | பஸ்சாத் ஸ்வஸ்வதே³ஸப்ராப்த்யநந்தரம் க்ரு³தார்தௌ² ஸந்தௌ
வியுக்தௌ ப⁴வத: | ததா² ச ப்ரதா⁴நம் புருஷஸ்ய மோக்ஷம் க்ரு³த்வா

நிவர்த்ததே | புருஷோ ந ப்ரவர்த்ததே நாபி நிவர்த்ததே | த்³ரஷ்டா போ⁴க்தா

ச புருஷ: | போ⁴க³ஸ்சித்³வஸாநதா லக்ஷண: | ந க்ரியாவேஸாத்மா ஸ ச

புருஷ: அநாத்³யவிவேகாத் ஸம்ஸரதி | ஸச்சா²ஸ்த்ரஸ்ரவணேந கு³ர்வநுக்³ரஹேண
ச

நிர்விசிகித்ஸோ விவேகஜ்ஞாநே ஜாதே முச்யதே | ப்ரக்ரு³திபுருஷஸம்யோகா³த்
ஸம்ஸார:

ஸஞ்ஜாயதே | ஸ்தரீபுருஷஸம்யோகா³த³ப்த்யமிவ ப்ரக்ரு³தேர்மஹத்தத்வம் ஜாயதே |

மஹத்தத்வாத்³ஹங்காரோ ஜாயதே | ஸ ச த்ரிவித:⁴ வைகாரிகோ பூ⁴தாதி³ஸ்தைஜஸஸ்ச
|

யோ ஹி வைகரிக: ஸ ஏவ ஸாத்த்விக: யோ பூ⁴தாதி:³ ஸ ஏவ தாமஸ: | யோ

ஹி தைஜஸ: ஸ ஏவ ராஜஸ: தத்ர வைகாரிகாத்³ஹங்காராதே³காத்³ஸேந்த்³ரியாணி

தத³பி⁴மாநிந்யோ தே³வதாஸ்ச ஜாயந்தே | பூ⁴தாதே³ஸ்சாஹங்காராத் தந்மாத்ராணி
ஜாயந்தே தைஜஸாத³ஹங்காராதே³காத³ஸேந்த³ரியாக³ணஸ்தந்மாத்ரபஞ்சகம் ச
ஜாயதே |

ஏதத்³க³ணத்³வயஸ்ய யதா²ஸங்க்யம் வைகாரிகாத்³பூ⁴தாதே³ஸ்சாஹங்காராஜ்ஜாதத்வாத்
கத²ம்

பநருத்பத்திருச்யத இதி சேச்ச²ரு³ணு |

யதா³ ரஜஸ்தமஸீ அபி⁴பூ⁴ய ஸத்த்வகு³ண உத்கடோ வைகாரிகஸம்ஜ்ஞாம்

ஸப⁴மாநோ⁵ஹங்காரோ⁵ப்ரவ்ரு³த்தித⁴ர்மா தைஜஸாஹங்காரம்

ஸஹாய்க்ரு³த்ய ப்ரவ்ரு³த்தித⁴ர்மாண்யேகாத³ஸேந்த³ரியாணி ஜநயதி ததா³ தாநி

ஸ்வஸாஹாய்யச்ச²மமதி⁴க³ம்ய தைஜஸஸ்வரூபேனாபி க்ரு³தாநீத்யுச்யதே |

யதா³ ச ஸத்த்வரஜஸீ அபி⁴பூ⁴ய தமோகு³ணைத்கடோ பூ⁴தாதி³ஸ்தைஜஸாஹங்காரஸ்ய

ரூபம் ஸஹாய்க்ரு³த்ய தந்மாத்ரபஞ்சகம் ப்ரவ்ரு³த்தித⁴ர்மகம் கரோதி ததா³

தத்தந்மாத்ரபஞ்சகம் ஸ்வஸாஹாய்யேநைவ தைஜஸேநாபி க்ரு³தமித்யுச்யதே

தஸ்மாத்

ப்ரவ்ரு³த்தித⁴ர்மகாத் தத்தந்மாத்ரபஞ்சகாத்³ பூ⁴தபஞ்சகமுத்பத்³யதே | ஏஷ

பரிணாமக்ரம: | வைகாரிகாதே³காத³ஸேந்த³ரியாணி பூ⁴தாதே³ஸ்தந்மாத்ரபஞ்சகமிதி

||

அயமர்த: ² | வைகாரிகஸ்ய பூ⁴தாதே³ஸ்ச ஸ்வஸ்வப்ரவ்ரு³த்தித⁴ர்மககார்யத்³வயஸ்ய

யதா²ஸங்க்யம் ஜநநே தைஜஸாஹங்காரஸ்ய ஸாஹாய்யம் |

தைஜஸாஹங்காரஸ்ய ஸாஹாய்யகரணாதே³வ ஏதத்³க³ணத்³வயலக்ஷணககார்யஸ்ய

ப்ரவ்ரு³த்தித⁴ர்மகத்வம் | பு³த்³தி⁴ஜநகாநீந்த³ரியாணி பு³த்³தீ⁴ந்த³ரியாணி தாநி

சக்ஷு:ஸ்ரோத்ரக்⁴ராணரஸந்த்வகி³ந்த³ரியாணி | தேஷாம் ச விஷயா:

ரூபஸப்³த³க³ந்த⁴ரஸஸ்பர்ஸா: | கர்ம குர்வந்தீதி கர்மேந்த³ரியாணி

தாநி ச வாக்பாணிபாத³பாயுபஸ்தா²நி | தேஷாம் ச விஷயா:

வாக்³வத³நாதா³நக³மநோத்ஸர்கா³நந்தா: ³ | மநோ பு³த்³தீ⁴ந்த³ரியம் கர்மேந்த³ரியம்

ச யதோ பு³த்³தீ⁴ந்த³ரியாணம் வ்ரு³த்திம் ஸங்கல்பயதி கர்மேந்த³ரியாணம் ச

அத உப⁴யாத்மகம் மந: | மநோ⁵பி விபு⁴ த⁴ர்மாத⁴ர்மவாஸநாஸ்யயத:

ப்ரதிபுருஷமந்த:கரணம் நித்யமாகாஸவத் | ந ச ப்ரக்ரு³த்தித⁴ர்மா

ஏவ ஸந்த்வத்³ரு³ஷ்டாத³ய இதி வாச்யம் அந்யநிஷ்டா²த்³ரு³ஷ்டாதி³பி⁴ரந்யத்ர

ஸுக²து: ³கா²த்³யுத்பாதே³ஸ்திப்ரஸங்கா³த் | தச்ச நாணு ஸம்ப⁴வதி யோகி³நாம்

ஸர்வாவச்சே²தே³ந ஏகதா³஽கி²லஸாக்ஷாத்தகாராஸம்ப⁴வாத் | ந ச யோகி³நாம்
யோக³ஜத⁴ர்ம

ஏவ ப்ரத்யாஸுத்தி: ஸ்யாத் ஸம்யோக³ஸம்யுக்தஸமவாயாதி³லௌகிகப்ரத்யாஸுத்தயைவோபப

ஸந்நிகர்ஷாந்தரகல்பநே மாநாபா⁴வாத் கௌ³ரவாச்ச அந்யோந்யவ்யபி⁴சாராச்ச |

ஸாக்ஷாத்தகாரேஷ்வவாந்தரஜாதிகல்பநே ஜாதிஸாங்கர்யாத் அதிகௌ³ரவாச்ச |

யோகி³மதே ஸர்வார்த²க்³ரஹஸமர்த²ஸ்யாந்த:கரணஸ்ய தமாக²யாவரணப⁴ங்க³
ஏவ

யோக³ஜத⁴ர்மாதி³பி:⁴ க்ரியதே ஸுஷு³ப்தௌ தமஸோ வ்ரு³த்திப்ரதிப³ந்த⁴கத்வஸித்³தே⁴ரிதி
நாப்யந்த:கரணம் மத்⁴யமபரிமாணமாத்ரம் ஸம்ப⁴வதி ப்ரலயே

விநாஸேநாத்³ரு³ஷ்டாத்³யாதா⁴ரதாநுபபத்தே: அத: பரிஸேஷதோ⁵ந்த:கரணம்
விப்⁴வேவ

ஸித்³யதி தது³க்தம் |

சித்தாகாஸம் சிதா³காஸமாகாஸம் ச த்ரு³தீயகம் |

த்³வாப்⁴யாம் ஸுந்யதமம் வித்³தி⁴ சிதா³காஸம் வராநநே ||

ஸ்யாதே³தத் | அந்த:கரணஸ்ய விபு⁴த்வே

பரிச்சி³ந்நவ்ரு³த்திலாப⁴ஸ்யாவரணேநோபபத்தாவபி லோகாந்தரக³மநாதி³கம்
நோபபத்³யதே |

அத ஏவ ஸாங்க²யஸுத்திரம் ந வ்யாபகம் மந: கரணத்வாதி³தி | தத்³க³திஸ்ருதேரிதி
வேதி கிம் சைவம் ஸதி லாக⁴வாத் சைதந்யஸ்யைவாவரணகல்பநமுசிதம் கிமர்த³ம்
விப்⁴வந்த:கரணம் பரிகல்ப்யதே தத்ர ஜ்ஞாநப்ரதிப³ந்த⁴கமாவரணம் கல்ப்யதே ||

அத்ரோச்யதே | க³திஸ்ருதிஸ்தாவத் ஆத்மநீவாந்த:கரணே⁵பி

ப்ராணேந்த³ரியாத்³யுபாதி⁴நோபபத்³யதே கார்யகாரணரூபேணந்த:கரணத்³வைதாத் |

கார்யாந்த:கரணஸ்ய ஸ்வதோ⁵பி க³திருபபத்³யதே கார்யகாரணரூபேணந்த:கரணத்³வைதம்

ச ஸாங்க²யைரப்யேஷ்டவ்யம் கேவலகார்யத்வே⁵ந்த:கரணத⁴ர்மத்வம் த⁴ர்மாதீ³நாமிதி

ஸாங்க²யஸுத்திராநுபபத்தே: | கேவலநித்யத்வே ச மஹதா³த்³யுத்தபத்திஸுத்திராநுபபத்தே:

யத்தூக்தம் சைதந்யஸ்யைவாவரணகல்பநம் யுக்தமிதி தத³யுக்தம் |

கூடஸ்த²சைதந்யஸ்ய ஜ்ஞாநப்ரதிப³ந்த⁴ரூபாவரணஸம்ப⁴வாத் | ந

ச சைதந்யஸ்யார்த²ஸம்ப³ந்த⁴ ஏவ ப்ரதிபி³ம்பா³தி³ரூபே ப்ரதிப³ந்த⁴கம்

கல்பநீயமிதி வாச்யம் ஏவமப்யாத்மத³ர்ஸநாநுபபத்தே: கரணத்³வாரம்

விநா ஸ்வஸ்மிந் ப்ரதிபி³ம்பா³தி³ரூபேண ஸ்வஸ்வஸம்ப³ந்தா⁴ஸம்ப⁴வாத் |

அபி ச இச்சா²க்ரு³த்யாத்³யாதா⁴ரதயா⁵ந்த:கரணே ஸித்³தே⁴

ஸ்வப்நாதா³வந்தர்த்³ரு³ஸ்யமாநக⁴டாத³யோ⁵பி தஸ்யைவ பரிணாமா:

கல்ப்யந்தே கார்யகாரணயோ: ஸாமாநாதி⁴கரண்யௌசித்யாத் | ஏவம் ச
க⁴டாத³யாகாரபரிணதாஸ்சைதந்யே பா⁴ஸந்தே தத³விபா⁴கே³நைவ பா³ஹ்யக⁴டாதி³கம்
பா⁴ஸதே⁵தஸ்தாத்³ரு³ஸபரிணாமப்ரதிபி³ந்த⁴கமேவாவரணம் தத்ராவ யுக்தம் கிஞ்ச
பா³ஹ்யகரணஸ்யாவரணத³ர்ஸநேநாந்தராவரணஸ்யாபி கரணநிஷ்ட²த்வம்
சாநுமீயதே

ஆத்மநோ⁵நாவ்ரு³த்த்வம் ஸ்ருதிஸம்ரு³திப்⁴யாம் சேதி |

நந்வந்த:கரணஸ்ய விபு⁴த்வே ஸதி கத²ம் கார்யத்வம் ஸ்யாதி³தி சேந்ந
விப்⁴வ்யா அபி ஆகஸப்ரக்ரு³தே: கார்யாகாஸரூபபரிச்சி²ந்நபரிணாமவத்³

கு³ணந்தரஸம்பே⁴தே³நாந்த:கரணப்ரக்ரு³தேரபி

பரிச்சி²ந்நாந்த:கரணரூபபரிணாமோபபத்தி:

ஸ்ருதிஸம்ரு³திப்ராமாண்யாச்சைததி³ஷ்யத இதி தி³க் ||

மநஸ: ஸங்கல்போ விஷய: | ஏதாந்யேகாத³ஸ வைக்ரு³தாஹங்காராஜ்ஜாதாநி

இத்யவாதி³ ஸமைவ பு³த்தி⁴ப்ரதிபி³ம்பி³தமர்த²ம் புருஷ உபலப⁴தே | தது³க்தம்

பு³த்தி⁴ஸ்த²மர்த²ம் புருஷஸ்சேதயதே | அஹம் த⁴ர்மம் கரிஷ்யாமீத்யத்⁴யவஸாயோ
பு³த்தே⁴ர்லக்ஷணம் | த⁴ர்மோ ஜ்ஞாநம் விராக:³ ஐஸ்வர்யமேதத் ஸாத்த்விகபு³த்தே:⁴

|

தத்³விபரீதமவிராக³தி³ தாமஸம் ||

பஞ்சவிம்ஸதிதத்த்வைரேவ ஜக³த்³வ்யாப்தம் ந ந்யுநைந்நாதி⁴கைச்ச

வத்ஸவிவ்ரு³த்தி⁴நிமித்தம் ஸூரஸ்யேவ அஜ்ஞஸ்யாபி ப்ரதா⁴நஸ்ய

புருஷமோக்ஷார்த²ம் ப்ரவ்ரு³த்திருசிதைவ | விங்க³ஸரீரம் து

பு³த்த⁴யஹங்காரமநோபு³த்தி⁴ந்த³ரியகர்மேந்த³ரியபஞ்சதந்மாத்திராணமஷ்டாத³ஸாநாம்

ஸமுதா³ய: த்ரயோவிம்ஸதிதத்த்வமத்⁴யே பஞ்சபூ⁴தாநி வர்ஜயித்வா அஹங்காரம்

ச பு³த்த³தௌ⁴ ப்ரவேஸ்ய ஸப்தத³ஸகம் விங்க³ஸரீரஸம்ஜ்ஞம் ப⁴வதி

வஹ்நேரிந்த⁴நவதா³த்மநோ⁵பி⁴வ்யக்திஸ்தா²நவாத் | தச்ச ஸர்வபுருஷாணம்

ஸர்கா³தா³வுத்த³ய ப்ராக்ரு³தப்ரஸயபர்யந்தம் திஷ்ட²தி தேந சைவேஹ

லோகபரலோகயோ: ஸம்ஸரணம் ஜீவாநாம் ப⁴வதி | ப்ராணஸ்ச பு³த்தே⁴ரேவ

வ்ரு³த்திபே⁴த³

இத்யதோ ந விங்க³ஸரீராத் ப்ரு³த²ங் நிர்தி³ஸ்யதே தஸ்ய ச விங்க³ஸரீரஸ்ய

ஸலக்ஷமாணி பஞ்ச பூ⁴தாநி ஆஸ்ரயச்சித்ராதி³வதா³ஸ்ரயம் விநா பரமஸலக்ஷமஸ்ய

லோகாந்தரக³ந்நாஸம்ப⁴வாத் ||

இத³ம் ச விங்க³ஸரீரமாதெள³ ஸ்வயம்பு⁴வ உபாதி⁴பூ⁴தமேகமேவ ஜாயதே தஸ்யைவ
 விராடா³க்²வக்ஷயமாணஸ்து²ஸஸரீரவத் ததஸ்³ வ்யஷ்டிஜீவாநாமுபாதி⁴பூ⁴தாநி
 வ்யஷ்டிவிங்க³ஸரீராணி தத³ம்ஸபூ⁴தாநி ததோ விப⁴ஜ்யந்தே | பிதுர்விங்க³ஸரீராத்
 புத்தரவிங்க³ஸரீரவத் | தது³க்தம் ஸுத்ரகாரேண | வ்யக்திபே⁴த:³ கர்மவிஸேஷாதி³தி
 மநுநாப்யுத்தம் |

தேஷாம் த்வவயவாந் ஸுக்ஷமாந் ஷண்னாமப்யமிதௌஜஸாம் |
 ஸந்நிவேஸ்யாத்மமாத்ராஸு ஸர்வபூ⁴தாநி நிர்மமே || இதி |

ஷண்னமிதி ஷடி³ந்த³ரியம் ஸமஸ்தவிங்க³ஸரீரோபலக்ஷகம் ததா² ச ஸ்வயம்பூ⁴
 ஸ்வவிங்க³ஸரீராவயவாந் ஸுக்ஷமாநல்பாந் ஆத்மமாத்ராஸு ஸ்வாம்ஸசேதநேஷு
 ஸம்யோஜ்ய

ஸர்வப்ராணிந: ஸஸர்ஜஜேத்யர்த² இதி விங்க³ஸரீரம் | ஸ்தூ²ஸஸரீரோத்பத்திஸ்து
 த³ஸகு³ணிதமஹத்தத்தவமத்⁴யேஹங்காரஸ்தஸ்யாபி த³ஸகு³ணிதஸ்ய மத்⁴யே
 வ்யோம்நோ³பி த³ஸகு³ணிதஸ்ய மத்⁴யே வாயுர்வாயோரபி த³ஸகு³ணிதஸ்ய மத்⁴யே
 தேஜஸ்தேஜஸோ³பி த³ஸகு³ணிதஸ்ய மத்⁴யே ஜலம் ஜலஸ்யாபி த³ஸகு³ணிதஸ்ய
 மத்⁴யே ப்ரு²தி²வீ ஸமுத்பத்த³யதே ஸைவ ச ஸ்தூ²ஸஸரீரஸ்ய பீ³ஜம் ததே³வ ச
 ப்ரு²தி²வீருபம் பீ³ஜமண்ட³ருபேண பரிணமதே தஸ்யாபி த³ஸகு³ணிதாண்ட³ருபஸ்ய
 ப்ரு²தி²வ்யாவரணஸ்ய மத்⁴யே சதுர்த³ஸபூ⁴வநாத்மகம் ஸ்வயம்பு⁴வ: ஸ்தூ²ஸஸரீரம்
 தத்ஸங்கல்பாதே³வோத்பத்த³யதே தேநைவ ஸரீரேண ஸ்வயம்பூ⁴ர்நாராயண இத்யுச்ச்யதே
 |

தது³க்தம் மநுநா ஸ்வயம்பு⁴வம் ப்ரக்ரு³த்ய |
 ஸோ³பி⁴த்யாய ஸரீராத் ஸ்வாத் ஸிஸ்ரு³க்ஷுர்விவிதா:⁴ ப்ரஜா: |
 அப ஏவ ஸஸர்ஜாதெள³ தாஸு வீர்யமவாஸ்ரு³ஜத் ||

தத³ண்ட³மப⁴வத்³தை⁴மம் ஸஹஸ்ராம்ஸுஸமப்ரப⁴ம் |
 தஸ்மிந் யஜ்ஞே ஸ்வயம் ப்³ரஹ்மா ஸர்வலோகபிதாமஹ: ||

ஸ வை ஸரீ²ப்ரத²ம: ஸ வை புருஷ உச்ச்யதே |
 ஆதி³கர்த்தா ஸ பூ⁴தாநாம் ப்³ரஹ்மாக்³ரே ஸமவர்த்தத ||

ஆபோ நாரா இதி ப்ரோக்தா ஆபோ வை நரஸூநவ: |
 தா யத³ஸ்யாயநம் பூர்வம் தேந நாராயண: ஸம்ரு³த: ||

இத்யாதி³நேதி |
 தத ஏவ சாதி³புருஷாத் வ்யஷ்டிபுருஷாணம் விபா⁴கா³த³ந்தே ச தத்ரைவ லயாத்
 ஸ ஏவ சைக ஆத்மேதி ஸ்ருதிஸம்ரு³த்யோர்வ்யவஹ்ரியதே அதோ ந வ்யவஹாரபரதயா

நாராயண ஏவ ஸர்வபூ⁴தாநாமாத்மேத்யாதி³ஸ்ருதிஸம்ரு⁴திவிரோத⁴ இதி । ததஸ்ச
 ஸ நாராயணோ விராட்ஸரீ¹ ஸ்வநாபி⁴கமலகர்ணிகாஸ்தா²ந்யஸ்ய ஸுமேரோருபரி
 சதுர்முகா²க்யம் ஸ்வயம்பு⁴வம் ஸ்ரு⁴ஷ்ட்வா தத்³த்³வாராந்யாநபி வ்யஷ்டிஸரீ¹ரிண:
 ஸ்தா²வராந்தாந் ஸஸர்ஜ தது³க்தம் -
 தச்ச²ரீ¹ஸமுத்பந்நை: கார்யைஸ்தை: காரண: ஸஹ ।
 க்ஷேத்ரஜ்ஞா: ஸமஜாயந்த கா³த்ரேப்⁴யஸ்தஸ்ய தீ⁴மத: ॥ இதி ।
 யத்து ஸேஷஸாயினோ நாராயணஸ்ய
 நாபி⁴கமலஸ்ரோத்ரசக்ஷுராதி³ப்யஸ்சதுர்முக²ஸ்யாவிர்பா⁴வ:
 ஸ்ருயதே தத்³தை³ந்யந்தி³நஸர்கே³ஷ்வேவ கல்பபே⁴தே³ந மந்தவ்யம் ।
 தை³நந்தி³நப்ரலயேஷ்வேவ ஹி நாராயணஸரீ¹ரே ப்ரவிஸ்யைகீ⁴ய ஸுப்தாநாம்
 தே³வாநாம்
 சதுர்முகா²தி³க்ரமேணுவிர்பா⁴வ: ஸேஷஸாயிந: ஸகாஸாத் க⁴டதே ந த்வாதி³ஸர்கே³ஷு
 தை³நந்தி³நப்ரலய ஏவ லீலாவி³க்³ரஹேண ஸயநாதி³தி ॥
 ததே³வம் ஸங்க்ஷேபதஸ்சதுர்விம்ஸதிதத்த்வாநி தேஷாம் ஸ்ரு⁴ஷ்டிக்ஷயம்
 ப்ரயோஜநம்
 சோக்தம் । தத்ர யத்³யஸ்மாஜ்ஜாயதே தஸ்ய ததா³SSபூரணேநைவ ஸ்தி²தி:
 ததஸ்தஸ்ய
 ஸம்ஹாரோ⁵பி தத்ரைவ ப⁴வதி । ததா² ச பா⁴ரதே ।
 யத்³யஸ்மாஜ்ஜாயதே தத்த்வம் தச்ச தத்ர ப்ரலீயதே ।
 லீயந்தே ப்ரதிலோமாநி ஜாயந்தே சோத்தரோத்தரம் ॥ இதி ।
 ஏதே ச ஸ்ரு⁴ஷ்டிஸ்தி²திஸம்ஹாரரூபா: ஸ்தூ²லா ஏவ பரிணாமாஸ்சதுர்விம்ஸதிதத்த்வாநாம்
 கூடஸ்த²புருஷவிவேகாய ப்ரத³ர்ஸிதா: ஸு¹க்ஷமா அப்யந்யே ப்ரதி³க்ஷணபரிணமா
 ஏதேஷாம் ஸம்யந்தே ।
 நித்யதா³ஹ்யங்க³பூ⁴தாநி ப⁴வந்தி ந ப⁴வந்தி ச ।
 காலேநாலக்ஷயவேகே³ந ஸு¹க்ஷமத்வாத் தந்ந க்³ரு⁴ஹ்யதே ॥ இதி ।
 அதஸ்து ஸர்வம் ஜட³வஸ்து பரமார்த²த: ஸர்வதை³வாஸது³ச்சயதே । ததஸ்ச
 தஸ்மாத்³விரஜ்ய ஆத்மவை பரமார்த²ஸத்யோ து:³க²பீ⁴ருபி⁴ர்த்³ரஷ்டவ்ய: தது³க்தம் ।
 அவ்யக்தபீ³ஜப்ரப⁴வோ பு³த்³தி⁴ஸ்கந்த⁴மயோ மஹாந் ।
 மஹாஹங்காரவிடப இந்த³ரியாங்குரகோடர: ॥
 மஹாபூ⁴தப்ரஸாக²ஸ்ச விஸேஷப்ரதிஸாக²வாந் ।
 ஸதா³பர்ண: ஸதா³புஷ்ப: ஸு⁴பா⁴ஸு⁴ப⁴லோத³ய: ॥

ஆஜீவ: ஸர்வபூ⁴தாநாம் ப்³ரஹ்மவ்ரு³க்ஷ: ஸநாதந: |

ஏதஜ்ஜ்ஞாத்வா ச தத்தவேந ஜ்ஞானேந பரமாஸிநா ||

க்ரு³த்வா சாக்ஷரதாம் ப்ராப்ய ஜஹாதி ம்ரு³த்யஜந்மநீ || இதி |

தது³க்தம் -

இந்த்³ரியாணீந்த்³ரியார்தா²ஸ்ச நோபஸர்பந்த்யத: க²லு |

ஹீநஸ்ச கரணீந்தே³ஹீ ந தே³ஹம் புநரர்ஹதி ||

தஸ்மாத்ஸர்வாத்மகாத்³ராகா³ஜ்ஜாயந்தே ஸர்வஜந்தவ: || இதி |

நரகாதௌ³ விஸேஷராகா³பா⁴வே⁵பி ஸாமாந்யராக³ஸத்த்வாத்³ராக³ஸ்ய கர்மஸஹுகாரித்வம்

விஷாகாரம்பே⁴ ததே³வ ஸக்த: ஸஹ கர்மணீதி விங்க்³ம் மநோ யத்ர

நிஷக்தமஸ்யேதி

ஸ்ருதாவபி⁴மாநராக³த்³வேஷாதி³ஜந்யஸ்ய விஷ்யவாஸநாக்²யஸங்க்³ஸாமாந்யஸ்யைவ

ஜந்மாதி³விஷாகாரம்பே⁴ ஸஹுகாரித்வஸித்³தே: ⁴ |

யத்ர யத்ர மநோ தே³ஹீ தா⁴ரயேத் ஸகலம் தி⁴யா |

ஸ்நேஹாத்³ த்³வேஷாத்³ கு³ணாத்³வாபி யாதி தத்தத்ஸரூபதாம் || இதி ஸ்ம்ரு³தே: |

ஸோ⁵யம் ப்ரதிநிவ்ரு³த்தாக்ஷோ கு³ருத்³ர்பணபோ³தி⁴த: |

ஸ்வதோ⁵ந்யாம் விக்ரியாம் மௌட்⁴யாத்³ஸ்தி²தாமஞ்ஜஸைக்ஷத ||

அதா²ஸௌ ப்ரக்ரு³திர்நாஹமியம் ஹி கலுஷாத்மிகா |

ஸூத்³த⁴பு³த்³த⁴ஸ்வபா⁴வோ⁵ஹமிதி த்யஜதி தாம் வித்³ந் ||

ஏவம் தே³ஹேந்த்³ரியாதி³ப்ய: ஸூத்³த⁴த்வேநாத்மநி ஸ்ம்ரு³தே |

நிகி²லா ஸவிகாரேயம் த்யக்தப்ராயா ஹி சர்மவத் ||

நந்வநாத்மந்யாத்மபு³த்³தி⁴ரூபா யா⁵வித்³யா தஸ்யா:

கத²மாத்மவிஸேஷ்யகவிவேகஜ்ஞாநநாஸ்யத்வம்

ப்ரகாராதி³பே⁴தா³தி³தி சேத் ந தாத்³ரு³ஸாவித்³யாயா

அநாத்மவிஸேஷ்யகவிவேகத்³வாரேணாத்மவிஸேஷ்யகவிவேகநாஸ்யத்வாதி³தி | யச்ச

யோகே³ந நிர்விகல்பகமாத்மஜ்ஞாநம் ஜாயதே | தத்³விவேகஜ்ஞாநத்³வாரைவ

மோக்ஷகாரணம்

ப⁴வதி ந து ஸாக்ஷாத் | அவித்³யாநிவர்தகத்வாபா⁴வாத் அஹம் கௌ³ர: கர்த்தா

ஸுகீ²

து: ³கீ²த்யாதி³ஜ்ஞாநமேவ ஹ்யவித்³யா ஸம்ஸாராநர்த்²ஹேதுதயா ஸ்ருதிஸ்ம்ரு³திந்யாயஸித்³தா

தஸ்யாஸ்ச நிவர்த்திகா நாஹம் கௌர இத்யாதி³ரூபா விவேகக்²யாதிரேவ ப⁴வதி
ஸமானே

விஷயே க்³ராஹ்யாபா⁴வத்வப்ரகாரகக்³ராஹ்யாபா⁴வஜ்ஞாநத்வேநைவ விரோதா⁴த்
அந்யதா²

முக்திநிர்விகல்பகஸ்யாபி இத³ம் ரஜதமிதி ஜ்ஞாநவிரோதி⁴த்வாபத்தே: | கிஞ்ச
யதோ²க்தாபா⁴வஜ்ஞாநே க்³ராஹ்யஜ்ஞாநவிரோதி⁴த்வஸ்யாவஸ்யகதயா நிர்விகல்பஜ்ஞாநஸ்ய
ப்⁴ரமநிவர்தகத்வம் ந ப்ரு²த்²க் கல்ப்யதே கௌரவாத் ||

அபி ச அதா²த ஆதே³ஸோ நேதி நேதி ந ஹ்யேதஸ்மாதி³தி நேத்யந்யத்
பரமஸ்தீத்யாதி³ஸ்ருத்யா

விவேகோபதே³ஸாபேக்ஷயோத்தம உபதே³ஸோ நாஸ்தீத்யுச்யதே ||

க்ஷேத்ரக்ஷேத்ரஜ்ஞயோரேவமந்தரம் ஜ்ஞாநசக்ஷாஷா |

பூ⁴தப்ரக்ரு²திமோக்ஷம் ச யே விது³ர்யாந்தி தே பரம் ||

இதி க்³தாவாக்யைஸ்ச விவேகஜ்ஞாநஸ்யைவ மோக்ஷஹேதுத்வமுச்யதே⁵தோ
விவேகஜ்ஞாநமேவ ஸாக்ஷாத³வித்யாநிவ்ரு²த்த்யா

மோக்ஷஹேது: | யோகே³ந கேவலத்மஸாக்ஷாத்காரஸ்து

யோக்³யாநுபலப்³தி⁴வித்யோபாத்யாதி³க³தத⁴ர்மாபா⁴வமுபாத்யாதி³பே⁴த³ம் ச

க்³ராஹ்யதி ததோ⁵வித்யாநிவ்ரு²த்திரிதி | ஏதேந ஸர்வபூ⁴தேஷு ஸமதாஜ்ஞாநம்

ஆத்மந: ஸர்வாத்மகத்வாதி³ஜ்ஞாநம் ச ஸ்ருதிஸம்ரு²த்யோர்³யமாநம்

விவேகஜ்ஞாநஸ்யைவ ஸேஷபூ⁴தம் ஸர்வத³ர்ஸநேஷு மந்தவ்யம் |

ஜ்ஞாநாந்தராணம் ஸாக்ஷாத³பி⁴மாநாநிவர்³தகத்வாத் ப்³ரஹ்மமீமாம்ஸாயாம் த்வயம்
விஸேஷொ

யத்பரமாத்மவிவேகஸேஷத்வம் | ஸாங்க்யஸாஸ்த்ரே து ஸாமாந்யாத்மவிவேகஸேஷத்வமிதி
தி³க் ||

விவேகக்²யாதேஸ்த்வவித்யாநாஸகத்வமேவ ந து ஸூக்திரஜதவிவேகத³ர்ஸிந இவ

புநர்ப்⁴ரமத³ர்ஸநாத் ப்ரதிப³ந்த⁴கத்வம் த்³ரு²ஷ்டாந்தே படலகாமாதி³தோ³ஷபா³ஹுல்யாத்

புநருஜ்ஜீவநம் ப்⁴ரமஸ்ய | அத்ர ச அநாத்மந்யாத்மாபி⁴மாநே⁵நாதி³வாஸநைவ

தோ³ஷ: ஸர்வாஸ்திகஸம்மத: ஜாதமாத்ரஸ்யாபி⁴மாநே தோ³ஷாந்தராநுபலப்³தே⁴:

ஸா

மித்²யாஜ்ஞாநவாஸநா யதா³ விவேகக்²யாதிபரம்பராஜந்யத்³ரு²ட⁴வாஸநயோந்முலிதா

ததை³வ விவேகஸாக்ஷாத்காரநிஷ்டோ²ச்யதே தத்பூ³ர்வமவஸ்யம் வாஸநாலேஸ்தோ

மித்²யாம்ஸஸ்ய கஸ்யாப்யாத்மநி பா⁴நாத் தஸ்யாம் ச விவேகக்²யாதிநிஷ்டா²யாம்

ஜாதாயாம் ந புநரபி⁴மாந: ஸம்⁴வதி வாஸநாக்யதோ³ஷாபா⁴வாதி³தி | யதி³ து
பு³தி⁴புருஷயோரந்யோந்யப்ரதிபி³ம்³நாதி³கமவிவேககாரணம் தோ³ஷ இஷ்யதே
ததா³ து

தம் தோ³ஷம் பா³தி⁴த்வைவ விவேகஸாக்ஷாத்கார உதி³த இதி ந தஸ்ய
புநர்ப்⁴ரமஹேதுத்வம்

ப²லப³லேந யோக³ஜத⁴ர்மாஸஹக்ரு³தஸ்யைவ தஸ்ய தோ³ஷத்வகல்பநாஸம்⁴வாதி³தி
|

யத்³யபி விவேகப்ரதியோகி³பதா³ர்²தா²நாமாந்த்யாத்³விஸேஷரூபேண விவேகக்³ரஹோ
ந

ஸம்⁴வதி ததா²பி த்³ரு³ஸ்யத்வபரிணமித்வாதி³ரூபை: ஸாமாந்யவிவேகக்³ரஹஸம்⁴வாத்
ப்ரக்ரு³த்யாதி³பதா³ர்²தா²நாம் விஸிஷ்டஜ்ஞாநாபா⁴வே³பி ஸாமாந்யதோ

விவேகக்²யாதேர்மோக்ஷஹேதுத்வம் | தது³க்தம் |

க⁴டத்³ரஷ்டா க⁴டாத்³பி⁴ந்ந: ஸர்வதா² ந க⁴டோ யதா² |

தே³ஹத்³ரஷ்டா ததா³ தே³ஹீ நாஹமித்யாதி³ரூபத: || இதி |

ஆத்மா வா அரே த்³ரஷ்டவ்ய இத்யத்ர து ந ஆத்மநோ த்³ரு³ஸ்யத்வம்
வ்ரு³த்திவ்யாப்யத்வே³பி

ப²லவ்யாப்யத்வரூபம் யத்து பெள³த்³தை⁴ரபி ஸுக²து: ³கா²தி³மத்த்வேநாபி

பு³தி⁴ரூபு⁴யமாநா ஸ்வப்ரகாஸதயா சைதந்யவ்யாப்யா ந ப⁴வதி யதா²

வேதா³ந்திநாமஹமித்யரூபு⁴யமாநோ³ப்யாத்மா சைதந்யாக்ய²ப²லவ்யாப்யோ ந

ப⁴வதீத்யுச்யதே தந்நி:ப்ரமாணத்வாது³பேக்ஷயம் | தத்³ப்ரதா⁴நாதி³ஸர்கே³ உத்³பத்³யதே
|

அத⁴ர்மவஸாத் பஸ்வாதெள³ த⁴ர்மவஸாத்³தே³வாதெள³ ஸம்ஸரதி | அதத்தவஜ்ஞாநாதே³வ
த⁴ர்மாத⁴ர்மோபரஞ்ஜிதம் ப்ரலயகாலே ப்ரதா⁴நே லீயதே | யத்³யபி ப்ரதா⁴ந்புருஷென

விபூ⁴ ததா²பி ப்ரக்ரு³திரேவ லிங்க³வ்யவஸ்தா²ம் கரோதி | லிங்க³ம் ஸூக்ஷமை:

பரமாணு³பி⁴ஸ்தந்மாத்ரைரூபசிதம் மாநுஷாதி³ஷு வ்யவதிஷ்ட²தே நடவத் யதா²

நட: ஸ்வரூபேண ஏகோ³பி வேஷாந்தரேண நாநாரூப: ததா² லிங்க³முத்³ராந்த:

ப்ரவிஸ்ய ஹஸ்தீ ஸ்தீர் புமாநிதி ப⁴வதி பஞ்சவிபர்யஸம்ஜ்ஞா

ப⁴வதி யதா² தமோ மோஹோ மஹாமோஹஸ்தாமிஸ்ரோ³ந்த⁴தாமிஸ்ர இதி | த⁴ர்மேண

ப்ராஜாபத்யாத்³யூர்த்⁴வலோகப்ராப்தி: | அத⁴ர்மேண பஸ்வாதி³ப்ராப்திரஜ்ஞாநேந
ப³ந்த:⁴

பஞ்சவிம்ஸதிதத்தவஜ்ஞாநேநாபவர்க: ³ | தச்ச தத்தவஜ்ஞாநம் கு³ரோ:

ஸகாஸாத் ஸாஸ்த்ரஸ்ரவணைநைதாத்³ரு³ஸம் ஜாயதே | ததா²ஹி ப்ரதா⁴நாத³ந்ய:

புருஷ: அந்யா பு³த்தி:⁴ அந்யோஹங்கார: அந்யாநி தந்மாத்தராணி இந்த³ரியாணி
 பஞ்சமஹாபூ⁴தாநி சேதி | ஸர்வம் கார்யம் த்ரிகு³ணாத்மகமபி உத்³ரித்தகு³ணபேக்ஷயா
 ஸாத்த்விகாதி³ஸப்த³வ்யபதே³ஸபா⁴க் சேதந: புருஷ: நாநாயோநிஷு ஜராமரணக்ரு³தம்
 து:³க²ம் சேதயதே ப்ராப்நோதீத்யர்த:² | யாவத் தத்தவஜ்ஞாநேந விங்கீஸரீரம்
 ந நிவர்த்ததே தாவத் ஸ்தூ³லம் ஸரீரம் ப்ரதிஜநம் நூதநம் ஜாயதே நஸ்யதி
 ச | ஸ்வப்ரயோஜநாபா⁴வேஹி ப்ரத்யுபகாரநிரபேக்ஷம் ஸுமித்ரவத் ப்ரதா⁴நம்
 மஹதா³தி³விஷயபூ⁴தபர்யந்தம் கார்யம் புருஷஸ்ய போ⁴கா³ய மோக்ஷாய சாரப⁴தே
 ப்ரக்ரு³தி: புருஷஸ்ய பே⁴தே³ந பு³த்த³யஹங்காராதி³ தர்ஸயித்வா நிவர்த்ததே | யதா²
 நர்த்தகீ ஸ்ரு³ங்கா³ராதி³ரஸைர்ஹாஸ்யாதி³பா⁴வைஸ்ச நிப³த்த³க³தாதீ³நி ரங்க³ஸ்ய
 தர்ஸயித்வா நிவர்த்ததே க்ரு³தார்த²த்வாத் தத்³வத் | கிஞ்ச ப்ரக்ரு³திர்கு³ணவதீ
 அகு³ணஸ்ய பும்ஸ: ஜக³த்த³யோநிபா⁴வேந ஸுக²து:³க²மோஹாத்மகேந ஸப்த³தா³தி³விஷயபா⁴வேந
 வேத்யேவம்விதை⁴ருபகாரைரநுபகாரிண: புருஷஸ்யோபகுர்வதீ பஸ்சாதா³த்மாநம்
 ப்ரகாஸ்ய அஹமந்யா த்வமந்ய இதி நிவர்த்ததே ஸுமித்ரவத் ஆத்மந: ப்ரத்யுபகாரம்
 நேச்ச²தி |

ஸர்க³ஸ்ய நேஸ்வர: காரணம் ந ஸ்வபா⁴வோ ந கால: காலோஹி யோகி³நாம் க்ஷணரூப
 ஏவ ந து ந்யாயவைஸேஷிகயோரிவாத்மவத³க²ண்டோ³ நித்ய ஏகோ லாக⁴வாத் ஸ ஏவ
 தத்தது³பாத்³யவச்சி²நந: ஸந் க்ஷணமுஹூர்தாதி³வத்ஸராந்தம் வ்யவஹாரம்
 கரோதீதி |

ந து க்ஷணநாமா ப்ரு²த²க் பதா³ர்தோ²ஹி²ஸ்தீதி ||

ஸாங்க்யஸ்து திக்³காலாவாகாஸாதி³ப்ய இதி ஸூத்ரிதம் மஹாகாலோ வா
 க்ஷணாதி³ர்வா ப்ரு²த²க்

பதா³ர்தோ² நாஸ்தி கிந்த்வாகாஸமேவோபாதி⁴பி⁴ர்விஸிஷ்டம் க்ஷணாதி³மஹாகாலாந்தவ்யவஹார
 குருதே இதி மந்யதே | ததே³தந்மதத்³வ்யமப்யஸமஞ்ஜஸமித்யாஹ யோகீ³
 ஸ்தி²ரேண கேநாப்யுபாதி³நா மஹாகாலாவாகாஸா³ப்யாம் க்ஷணவ்யவஹாரஸ்யாஸம்ப⁴வாத்
 |

ததா²ஹி உத்தரதே³ஸஸம்யோகா³வச்சி²ந்நா பரமாண்வாதி³க்ரியா அந்யத்³வா
 ஏதாத்³ரு³ஸம்

கிஞ்சிந்மஹாகாலாவாகாஸயோ: க்ஷணரூபதாயாமுபாதி:⁴ பரேரிஷ்யதே தத்ர உக்தம்
 ஸம்யோக³விஸிஷ்டக்ரியாதி³கம் சேத் விஸேஷ்யவிஸேஷணதத்ஸம்ப³ந்த⁴மாத்தரம்
 தர்ஹி த்ரயாணுமபரை: ஸ்தி²ர்த்வாப்யுபக³மாத் ந தை: க்ஷணவ்யவஹார:
 ஸம்ப⁴வதி யதி³ ச தத்தே⁴யோஹி³தி³க்தமிஷ்யதே ந து தந்மஹாகால

ஆகாஸம் வா தேநைவ கூணவ்யவஹாரோபபத்தௌ தத³வச்சி²ந்நஸ்யாந்யஸ்ய
கூணவ்யவஹாரஹேதுத்வகல்பநாவையர்த்த²யாத் ஸ ச விஸிஷ்டாதி³ராஸ்தி²ர:
கூண: ப்ரக்ரு²தேரேவாதிப⁴ங்கு³ர: பரிணாமவிஸேஷ இயதோ
ந ப்ரக்ரு²திபுருஷாதிரித்தவாபத்தி: | தஸ்யைவ கூணஸ்ய
ப்ரசயவிஸேஷைர்முஹூர்தாஹோராத்திர³ர்த்³விபரார்த்³தா⁴ந்தவ்யவஹாரோ ப⁴வதி
நத்வக²ண்டோ³ மஹாகாலோ⁵ஸ்தி ப்ரமாணபா⁴வாத் அத்³யத்யாதி³வ்யவஹார:
கூணப்ரசயேநைவ
காலநித்யத்வஸ்ருதிஸம்ரு²தயஸ்து ப்ரவாஹநித்யதாபரா இதி தஸ்மாதா³வஸ்யகத்வாத்
கூணாத்மக ஏவ காலோ நாக²ண்டோ³ மஹாகாலோ⁵ஸ்தி நாப்யாகாஸம்
காலவ்யவஹாரஹேதுரிதி
கிம் து ப்ரதா⁴நம் | புருஷோ ந ப³த⁴யதே ந முச்யதே நாபி ஸம்ஸரதீதி கிம் து
நாநாஸ்யா ப்ரக்ரு²திரேவ ததே²தி ஸர்வம் ஸமஞ்ஜஸம் ||
இதி காந்யகுப்³ஜஹீஷிமாநந்த³தீ³கூக்தவிரசிதம் ஸாங்க்யதத்தவவிவேசநம்
ஸமாப்தம் ||

Encoded and proofread by Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

---

sAMkhyatattvavivechanam

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

